

Радили,
як відкрити
агробізнес

«Дністер» вийшов
у півфінал, «Агрон»
вибув з турніру

9 786177 229819

плюс Тернопільщина

№22-23 (540-541), середа
11 червня 2025 року

Свобода

Незалежна громадсько-політична газета

8 сторінок

Слава Україні! Героям Слава!

Тернопільщина
знову потерпіла
від стихії

Перший місяць літа часто супроводжувався градобоями, сильними зливами зі шквальним вітром, повенями...

Водні катаклізми неодноразово були зафіксовані на території нашого краю: 13 червня 1957 р. в м. Підгайці за 12 годин випало 276 мм опадів. А повінь 23-27 липня 2008 р. на Дністрі заподіяла багато лиха у придністровських селах Тернопільщини і мало не "втопила" тодішнього голову Тернопільської ОДА Юрія Чижмаря. Не став винятком і червень цього року, хоча місяць лише розпочався... 8 червня на Тернопільщині внаслідок градобой і шквального вітру постраждали електромережі, будівлі та дорожнє покриття, були пошкоджені автомобілі, повалені дерева. Загалом у неділю практично по всій території області спостерігалися сильні пориви вітру та значні опади у вигляді дощу, місцями з градом. У деяких населених пунктах вони наробили таки чимало лиха. Зокрема, у селах Білокриниця, Горинка на Кременеччині вітер зірвав покрівлі із будинків, випав град, величиною, як куряче яйце, залишивши вм'ятини. Відчули наслідки зливи населені пункти й на Бережанщині, Борщівщині та інших колишніх районах Тернопільщини.

"Такий потік брудної води, із землею, сміттям, камінням, шматками шиферу, дошок нісся вчора мимо нашої хати у Вільхівцях... Метрової глибини вирви на затишній сільській вулиці, що веде до Дністра... Ледве виїхали на головну дорогу..." - написала у соцмержі Феїсбук, демонструючи світлина природного лиха, знана письменниця Ганна Костів-Гуска. Поетеса, яка дуже любить квіти, бідкалася, що вони також були пошкоджені...

Хоча найгірше, що негода у деяких населених пунктах краю "положила" на полях майбутній урожай...

А що каже офіційна інформація...

Станом на 6:00 понеділка у результаті негоди без електропостачання залишилися 30 населених пунктів у Чортківському та Кременецькому районах, з них 12 - частково. Загалом знеструмлено 5557 абонентів та 124 трансформаторні підстанції. Поривами вітру пошкоджено покрівлі п'яти будівель: трьох житлових будинків, спортивного залу школи та магазину. Також зафіксовано пошкодження дорожнього покриття на п'яти вулицях.

Як проінформувала Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Тернопільській області: "Підрядні організації оперативно розпочали ліквідацію наслідків негоди. Очистили ділянки доріг, прибрали проїзну частину від повалених вітром дерев. Збережено безперебійний рух транспорту дорогою державного значення".

Також аварійні бригади АТ "Тернопільобленерго" здійснювали відновлювальні роботи. Органи місцевого самоврядування обстежили території, оцінили збитки та ухвалили необхідні рішення для ліквідації наслідків негоди.

Гриць СИНІВЕЦЬ

Наймасованіша ворожа атака на Тернопіль

Окупанти вдарили по місту калібрами і шахедрами, 11 постраждалих, серед них - працівники ДСНС і заступник начальника ОВА

У ніч проти 6 червня 2025 року Тернопіль зазнав наймасованішої атаки російських військ за весь період повномасштабного вторгнення, яка стала частиною масштабного комбінованого удару по Україні. За даними очільника Тернопільської обласної військової адміністрації В'ячеслава Негоди, внаслідок обстрілу крилатими ракетами "Калібр" та дронами-камікадзе "Шахед" постраждали 11 людей, шестеро з яких, включаючи п'ятьох рятувальників, були госпіталізовані.

А така розпочалася близько 3 год., коли місто стало головною ціллю для російських "Шахедів", що летіли на захід України. За інформацією Повітряних сил ЗСУ, ворог застосував 25 дронів, з яких 11 було збито, а також чотири крилаті ракети "Калібр". Усі вони влучили в один інфраструктурний об'єкт в Тернополі на вулиці, де розташовані промислові підприємства та склади. У результаті влучань виник-

ли масштабні пожежі, а місто охопив густий дим, який було видно з різних куточків Тернополя.

"Це наймасовіша атака в історії області", - наголосив В'ячеслав Негода. Навіть після відбою повітряної тривоги лунали вибухи через детонацію газових балонів на ураженому підприємстві, що посилювало паніку серед місцевих жителів.

Пошкодження зазнали не лише промислові об'єкти, а й цивільна інфра-

структура. Зокрема, поблизу місця влучання постраждав автосалон, де було знищено або пошкоджено значну кількість нових автомобілів. У приватних будинках та багатоповерхівках побибвало вікна, а дрібні підприємства в районі атаки також зазнали збитків. Мешканці міста повідомляли, що намагалися знайти укриття, однак деякі з них виявилися зачиненими, що ускладнило ситуацію.

Закінчення на 2 стор.

Як маленькі «Чемпіони» з Підгайців готуються до великих перемог

Кожна велика перемога починається з маленької мрії: виграти матч, забити перший гол, почути оплески трибун. І якщо поруч є команда, тренер та віра у власні сили, то й простіше крокувати до мети. Прикладом саме такої згуртованості є маленькі футболісти команди "Чемпіон" з міста Підгайці, що на Тернопільщині.

Тринадцять хлопців віком 9-14 років під наставництвом тренера Сергія Мацалала старанно навчаються бути не лише правими футболістами, а й підтримкою одне для одного, як і годиться в справжній команді.

"Тренування організовуємо таким чином, щоб було не тільки корисно, а й цікаво та весело. Тобто обов'язково відпрацьовуємо техніку, швидкість, фізичне навантаження - і ще залишаємо місце для веселих челенджів, жартів і розваг, - розповідає тренер команди. - Хлопці стараються взяти від наших зустрічей максимум. Та хай які вони втомлені після основного тренування, все одно просять трішки "покопати м'яча" опісля. Вважаю, що в цьому і є основна цінність - бажання займатися і розвиватися в улюбленому виді спорту".

Команда встигла позмагатися із суперниками майже з кожної області. Жартують, що їх уже всі знають, та й хлопці також завжди раді новим знайомствам, особливо тішаться виїзним турнірам.

Десятирічний капітан команди Назар Кулик ділиться: "У нас дуже дружня команда і чудовий тренер. Він завжди вчить нас бути гідними своєї назви - "Чемпіони". Ми стараємося. Я мрію стати професійним футболістом. Думаю, для цього потрібно багато працювати, слухати настанови тренера і йти до своєї цілі".

"Діти дуже талановиті й, звичайно, завжди радіють перемозі. Та вчу їх з гідністю приймати і поразки. Кажу, що в такому випадку не потрібно шукати провини чи проблему в когось із гравців, звинувачувати когось, а зосередитися на собі: які вміння можна вдосконалити, над чим потрібно більше попрацювати. Адже перемога - це результат наполегливої праці, це вміння тримати удар і бути надійним товаришем на полі. Окрім футбольних навичок, намагаюся розвинути в хлопцях дисциплі-

ну, взаємопідтримку і повагу до старших", - додає Сергій Мацалал.

До слова, юних футболістів підтримує і "Континентал". Компанія неодноразово брала на себе організацію транспорту на турніри, а торік профінансувала нову футбольну форму та вітрівки. У "Континентал" переконані, що бути чемпіоном - це не тільки про кубки: це про шлях, який обираєш щодня, про команду, яка завжди поруч, і про мрію, яка одного разу стане реальністю.

Ганна МИХАЙЛИЦЯ

Митрополит Епіфаній
вшанує Тернопільську ікону
Божої Матері

15 червня 2025 року о 9 год. Предстоятель Православної Церкви України Митрополит Епіфаній з нагоди свята Тернопільської чудотворної ікони Божої Матері очолить богослужіння у найдавнішому храмі Тернополя - Воздвиження Чесного Хреста Господнього (вул. Над Ставом, 16). По завершенні богослужіння духовенство разом з вірянами урочи-стою хресною ходою пройдуть від кафедрального храму Воздвиження Чесного Хреста Господнього до кафедрального собору Різдва Христового (вул. Руська, 22).

Закінчення на 3 стор.

БОГОСЛУЖІННЯ
ОЧОЛИТЬ
ПРЕДСТОЯТЕЛЬ
ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ
УКРАЇНИ
МИТРОПОЛИТ
КИЇВСЬКИЙ
І ВСІєї УКРАЇНИ
ЕПІФАНІЙ

З НАГОДИ СВЯТА
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ЧУДОТВОРНОЇ ІКОНИ
БОЖОЇ МАТЕРІ

14
ЧЕРВНЯ

17:00 – Всенічне бдіння.
Кафедральний храм Воздвиження Чесного Хреста Господнього (вул. Над Ставом, 16).

15
ЧЕРВНЯ

9:00 – Божественна літургія,
по завершенні якої відбудеться хресний хід з іконою до кафедрального собору Різдва Христового (вул. Руська, 22).

Знай наших!

Вітаємо!

3 нагоди Дня журналіста
працівники редакції газети
"Свобода" отримали нагороди.

Так, головний редактор газети, знаний волонтер, громадський діяч Тарас Савчук, який понад 25 років працює в інформаційній сфері, отримав відзнаку голови Тернопільської міської ради Сергія Надала за значний особистий внесок у розвиток громади, інформаційну та волонтерську діяльність.

Літературний редактор газети Наталія Гаврішко нагороджена грамотою Тернопільської ОВА.

Завідувачі відділів Галина Вандзеляк і Оксана Волошина отримали всеукраїнські нагороди почесних працівників редакції друкованих засобів масової інформації.

Колектив газети "Свобода" був нагороджений різними відзнаками та дипломами, зокрема Тернопільської обласної ради.

Тож у цей складний час працюємо для Вас!..

Спорт - важлива складова
їхнього життя

У суботу, 7 червня, у приміщенні київського стадіону "Динамо" від Intelligent Jiu-Jitsu Academy Богдан Волошин, спортсмен тернопільської UMA Academy, отримав черговий фіолетовий пояс з джиу-джитсу від професора Артема Сідорова.

Також атестувалися на коричневий пояс Всеволод Маліченко, Олег Петрик, Юрій Соловський і Алла Кушнір. Цього ж дня у столиці ще один боєць - Паша Михайлиця з UMA Academy виграв професійний бій з кікбоксингу. Роздільним рішенням суддів боєць переміг Єгора Скуріхіна. Згодом, після поєдинку, Павло подякував воїнам, які захищають нашу територіальну цілісність.

Вітаємо усіх місцевих спортсменів, які багато тренуються заради поставленої мети, з важливими і великими досягненнями.

Погода

11 червня - похмуро, невеликий дощ. Вітер змінних напрямків, 3-8 м/сек. Температура повітря вночі 11, вдень 16 градусів тепла. Атмосферний тиск 736-732 мм рт. ст. Схід сонця - 5.10, захід сонця - 21.24. Тривалість дня - 16.13.

12 червня - мінлива хмарність, вдень та ввечері невеликий дощ. Вітер північно-східний, 7 м/сек. Температура повітря вночі 11, вдень 17 градусів тепла. Атмосферний тиск 736-734 мм рт. ст. Схід сонця - 5.10, захід сонця - 21.24. Тривалість дня - 16.14.

Герої не вмирають

Смертельні рани більше не болять...

Остання дорога полеглого Героя Захара Венчура
*Ще юне серце, та велике духом,
І погляд - чистий, як весняний день.
Ти йшов, Захаре,
крізь вогонь і лютість,
Щоб зберегти
для нас життя і хліб щодень.
Тобі б ще жити - мріяти, кохати,
Сміятись, слухать шум трави у сні...
А ти обрав - стояти й вювати,
Щоб мир для інших випав у весні.
Твій крок залишив слід в землі святої,
Де кожен птах співає, мов за двох.
І тихо плаче мати - не з журбою,
А з гордістю, що син зберіг нам кров.
Ти - як весна, що рано відійшла,
Та встигла розцвісти на повну силу.
Захаре, твоя істина - жива,
Твій подвиг -
мов небес незгасні крила.
Ми не забудем. І не зрадим слів.
Молитва лине в небо, ніби птаха.
І кожен бій - це твій незримий спів,
Живеш в серцях. Живеш, Захаре.*
Марія Антонів
Довга дорога додому

4 червня жителі Збаразької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, старшого солдата, мешканця с. Залужжя **Василя Михайловича ЮЩИШИНА** (4. 02. 1975 р.н.), який загинув 26 вересня 2024 р. під час виконання бойового завдання у районі населеного пункту Селидове Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Василь з 10 листопада 2015 р. працював електромонтером у Збаразькому РЕМ АТ "Тернопільобленерго". Як зазначили на підприємстві, він "був досвідченим фахівцем, відповідальним працівником та щирою людиною... Василь Ющисин був люблячим чоловіком і батьком - у нього залишилися дружина та двоє синів...". Від 1 березня 2022 р. мужній воїн служив у кулеметному відділенні егерського батальйону, від вересня минулого року вважався безвісти зниклим, рідні сподівалися, вірили, але... Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо дружині Ірині, рідним і близьким... Вічна пам'ять і слава Герою!

4 червня жителі жителі Копичинецької, Чортківської, Заводської, Коліндзянської громад віддали останню шану військовослужбовцю, командирі стрілецького відділення, молодшому сержанту, уродженцю с. Майдан **Петру Миколайовичу ТАРАСОВСЬКОМУ** (Тиса; 29. 06. 1995 р.н.), який загинув 31 травня під час виконання бойового завдання внаслідок ворожого скиду з БПЛА поблизу населеного пункту Темирівка Пологиського району Запорізької області.

Світлої пам'яті Петро захищав Україну від 2015 р., учасник АТО, з перших днів повномасштабного вторгнення знову пішов боронити Батьківщину. Служив у 80-му, а згодом 85-му батальйоні 105-ї окремої бригади територіальної оборони ЗСУ. Навіть після поранення, він неодноразово повертався до служби. Петро був справжнім патріотом, залишаючись вірним присязі. Воїн залишив у вічно-

му смутку дружину Наталію та 6-місячного сина. Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Розбиті серця і надії
4 червня жителі Зборівської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця 72-ї ОМБР, уродженця с. Кудобинці **Захара Володимировича ВЕНЧУРА** (7. 08. 1993 р.н.), який загинув 18 вересня 2024 р. внаслідок артилерійського обстрілу позицій підрозділу під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Вугледар Волноваського району Донецької області.

Світлої пам'яті Захар від вересня 2024 р. вважався зниклим безвісти. Рідні і близькі його розшукували, сподівалися на диво. Зокрема, Сніжана Бурліцька, розшукуючи свого коханого, ще у січні цього року писала: "Сьогодні я побачила себе в дзеркалі, помітила втомлену дівчину, у якій згасає душа, в очах смуток і розчарування... Плачучи вона сказала мені: "Я просто хочу, щоб він був поряд"... Можливо, хтось десь побачить таке татування в групах полонених, напишіть мені, будь ласка...".

Односельці та друзі згадують Захара як добру, чуйну, світлу людину. Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо матері Ірині, рідним і близьким... Вічна пам'ять і слава Герою!

Майже 2,5 роки вважався безвісти зниклим

5 червня жителі Козлівської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця 10-ї ОГШБр, мешканця селища Козлів, що на Козівщині, **Степану Богдановичу ІВАСЬКІВУ** (24. 02. 1988 р.н.), який загинув 1 лютого 2023 р. під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту Білогорівка Бахмутського району Донецької області.

Світлої пам'яті Степана тривалий час вважали безвісти зниклим, рідні розшукували, сподівалися на диво, але... Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять і слава Герою!

Був патріотом, романтиком і любив червоні троянди

5 червня жителі Тернопільської громади віддали останню шану військовослужбовцю 2-го батальйону ім. Тараса Хаммера 67-ї окремої механізованої бригади, уродженцю Тернополя **Дмитру Володимировичу ХОМІ** ("Фантом"; 24.04.1998 р.н.), який загинув 1 червня під час виконання бойового завдання на Донеччині.

Світлої пам'яті Дмитро "З 2014 року

проходив вишколи у складі Добровольчого українського корпусу "Правий сектор", а з 2016 р., щойно досягнувши повноліття, вирушив на схід України. Проїшов шлях від стрільця до начальника медичного пункту батальйону. Він евакуював поранених і загинлих побратимів, ризикуючи власним життям... Через війну Дмитро бачив свого однорічного сина лише тричі. Його побратими згадують його як вірного ідеї, людину дії та великого духом. Він був запальним, щирим, веселим, відповідальним і вірним - прекрасним чоловіком та батьком, який врятував багато життів", - йдеться в повідомленні ДУК "Правий сектор".

Тернопільський письменник, журналіст, учасник російсько-української війни Олександр Вільчинський написав у соцмережі: "...Я писав про нього і в нарисі "Перша штурмова", і у повісті "У ступі під Авдіївою"... Він там "Косичка", бо й справді мав косичку, і ми його поміж себе називали саме так... Він був справжнім героєм і це справді так. Як і "Да Вінчі", як і інші, з ким довелося ще тоді дихати одним повітрям у зимових донецьких степах... "Косичка" був романтиком, ще подитячому чистим і щирим, але водночас стійким і вірним, був пластуном, прагнув опанувати всі види зброї, знав безліч українських пісень, що їх тихцем наспівував нам у хвилини відпочинку ще тоді - у грудні 2016-го...".

Дмитро з початком повномасштабного вторгнення без вагань став до лав захисників у складі "Сталевої сотні" 67-ї окремої механізованої бригади. У 2023 р. він був нагороджений орденом "За мужність III ступеня", а цього року отримав Почесну відзнаку "За проявлену мужність у виконанні службових обов'язків та незламність у захисті державного суверенітету". Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Щиро співчуваємо дружині Олександрі, рідним, близьким, друзям, побратимам... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Добре вчився, був добрим і щирим...

6 червня жителі Заліщицької міської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця міста Заліщики **Володимира Олексійовича БОБИКА** (9. 05. 1977 р.н.), серце якого перестало битися 30 травня. У ВСП "Заліщицький фаховий коледж імені Є. Храпливого НУБіП України", де навчався воїн, написали: "...Володимир Бобик закінчив навчання з відзнакою у 1996 р. за спеціальністю "Агрономія", спеціалізація "Плодоовочівництво"... Володимир назавжди залишиться в наших серцях доброзичливим, щирим, відповідальним, патріотом України".

Поховали захисника у рідному місті. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять, шана і слава Герою!

Загинув на Донеччині

5 червня жителі Гримайлівської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, старшого солдата, водія відділення важких машин евакуаційного відділення взводу обслуговування та матеріально-технічного забезпечення танкової роти Національної гвардії України, мешканця с. Красне **Івана Ярославовича БЕРЕЗЮКА** (10. 08. 1969 р.н.), який загинув 3 червня під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту Новоєкономічне Покровського району Донецької області.

"З перших днів війни захисник на варті нашого мирного життя мужньо обороняв нас і Україну від російської навали, в самому пеклі боровся з ворогом за волю для українського народу... Чергова велика втрата батька, чоловіка, побратима. Він був добрим, спокійним, поміркованим чоловіком, завжди відгукувався на прохання про допомогу..." - йдеться у дописі Гримайлівської селищної громади.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким... Вічна пам'ять і слава Герою!

Загинув під час виконання бойового завдання

7 червня жителі Кременецької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, водія-сапера, мешканця с. Колосова, солдата **Анатолія Михайловича ПАНАСЮКА** (17. 02. 1980 р.н.), який загинув 1 червня під час виконання бойового завдання внаслідок вибухової травми в Миколаївській області.

"Від смертоносної зброї "руського мира" трагічно обірвалося життя світлої, життєрадісної людини. Надійного друга, найкращого сина, чоловіка та люблячого батька..." - йдеться в повідомленні Кременецької РДА.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Життя патріота обірвалося на полі бою

9 червня жителі Тернопільської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, уродженця с. Переходи, що на Чортківщині, мешканця Тернополя **Сергія Сергійовича МИШАНОВА** ("Баска"; 30. 01. 1986 р.н.), який загинув 2 червня під час виконання бойового завдання щодо проведення лінії зв'язку, потрапивши під артилерійський обстріл у районі селища Луганське Бахмутського району Донецької області.

Як розповіла колишня сусідка Героя Оксана Дерманська, чоловік якої також захищає Україну: "Світлої пам'яті Сергій народився і в дитинстві проживав у с. Переходи на Чортківщині. Після смерті матері, його батько забрав хлопця до себе на Східну Україну. Від 2014 р. він добровільно пішов захищати Україну".

"Сергій був дуже добрим і порядним чоловіком, любив свою доньку, був чудовим батьком, щирим патріотом. У цього мужнього хлопця було важке дитинство і важке життя, яке обірвалося на полі бою", - розповіла сестра Ліна, яка нині також боронить Україну.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Щиро співчуваємо рідним, близьким, побратимам... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Був відповідальним командиром

9 червня жителі Кременецької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, командира 2-го стрілецького відділення 2-го стрілецького взводу 1-ї стрілецької роти, уродженця с. Білокриниця, мешканця Тернополя, головного сержанта **Віктора Дмитровича МАКАРЕВИЧА** (18. 06. 1973 р.н.), серце якого перестало битися 6 червня в одній із лікарень Тернополя.

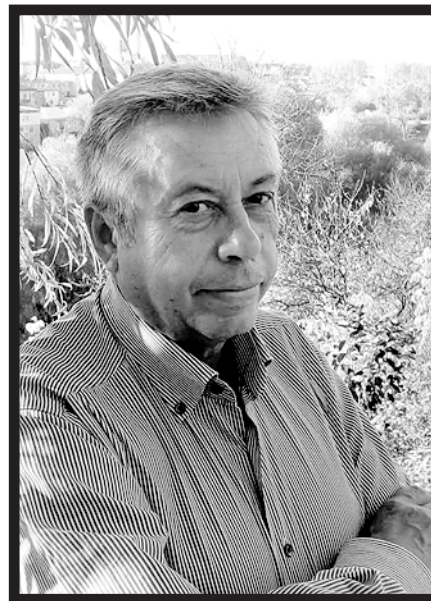
Світлої пам'яті Віктор навчався в Білокриницькій ЗОШ І-ІІІ ступенів. Як згадують його побратими, він був сміливим і мужнім воїном, відповідальним командиром й водночас добрим і чуйним, щирою людиною.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Герої не вмирають...
В. К.

Усе його життя і творчість були виповнені любов'ю

■ 7 червня на 65 році життя, після важкої недуги, відійшов у засвіти талановитий поет, журналіст, літературознавець, редактор, громадський діяч, щирий патріот України, друг нашої газети Володимир Ярославович КРАВЧУК.

Поетії та й уся творчість п. Володимира були виповнені любов'ю до читача, рідного краю. Його віршам зачитувалися і будуть зачитуватися, ними зізнаватимуться в коханні, вони допомагатимуть ширше побачити, який прекрасний світ, а пісні, написані на його слова, лунатимуть, тож його слово житиме...

Доволі влучно підібрав слова Олег Герман: "Є безмір люду в суєті життя. Є постаті, які особливо зримі. Є Особистості, з яких ми черпаємо розуміння себе, відкриваємо інший світ довкруг і в нас самих. Володя належав саме до них. Він стояв над потоками часу і літав у високостях щирої та праведної поезії..."

Член Національних спілок письменників і журналістів України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Братів Лепких, літературних премій ім. І. Блажевич, ім. В. Вихруща, журналу "Літературний Тернопіль" та інших, Володимир Кравчук поза всі свої досягнення завжди залишався скромною, світлою і щирою людиною. Він завжди намагався підставити плече та допомогти розкритися юним талантам та й і не лише юним, його своїм наставником у творчості вважали десятки літераторів, які завжди згадуватимуть його з повагою і любов'ю, присвячуватимуть йому свої поезії...

Уродженець с. Добромірка, що на Збаражчині, Володимир Кравчук, закінчив Кременецького медичне

училище, Харківський міжнародний фінансово-економічний інститут. У 1986 р. брав участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Служив у армії. Працював фельдшером невідкладної медичної допомоги в Тернополі, редактором Збаразької районної газети "Народне слово", а також помічником санітарного лікаря районної санепідемстанції. Від квітня 2009 р. - керівник літературно-мистецької студії "Рушник" Центру культури і дозвілля Збаразької міської ради. Обирався депутатом Збаразької міської ради...

Скромні рядки біографії, а скільки за ними було праці, переживань..., лише одному Богові відомо... Автор десятків книг, збірок поезій, зокрема для дітей, а ще упорядник, редактор, друг і порада - він був талановитий в усьому, бо все робив з любов'ю, щиро...

Будучи вже важко хворим, він до останнього писав, творив, допомагав... Адже він так хотів, щоби завжди "книжилося" і не лише йому, а й усім колегам по перу...

Минулого четверга ми завершили на 8-му сторінку цього номера його дві поезії "Червень" і "Тепло", а у суботу його вже не стало...

*Входжу легко в ліс,
як весло у воду.
Жовті віти хвиля вітер підійма.
Тут думки мої
в шумовинні бродять,
Поміж них нова осінь не сама.
Зачерпну листків
з вдячністю живою,
Що прожив, дожив...
Що такий, як є.
Серед лету дня
залишився с о б о ю;
Слово з-під пера тихо постає.
Володимир Кравчук*

Ніхто досі не знає і не розуміє, чому Господь найшвидше забирає із земного життя найкращих... Мабути, тому, що там, на Небесах, йому також потрібні чисті, талановиті, добрі та щирі, такі, яким був світлої пам'яті пан Володимир.

Редакція газети "Свобода", друзі, колеги висловлюють щире співчуття рідним і близьким. Віримо, що Всемилостивий Господь прийме його світлу та щирю душу в Царство Небесне. Вічна і світла пам'ять...

Наймасованіша ворожа атака на Тернопіль

Закінчення. Початок на 1 стор.

"Люди ховалися, виходили з будинків, але не всі могли знайти безпечне місце", - зазначила місцева журналістка.

Для ліквідації наслідків атаки було залучено 111 рятувальників та десятки одиниць спеціальної техніки, повідомили в Головному управлінні ДСНС у Тернопільській області. На місці працювали медики, працівники санепідемстанції, які моніторили якість повітря.

Спеціально створена комісія розпочала збір даних про завдані збитки, щоб оцінити масштаби руйнувань і надати підтримку постраждалим.

Додамо, що військово-політичний оглядач Олександр Коваленко назвав атаку на Тернопіль частиною наймасованішого удару по західних регіонах України, порівнявши її з обстрілами Луцька. "Ці два міста стали основними цілями російського терору цієї ночі, і Тернопіль відчув найважчі наслідки", - констатував аналітик у коментарі УНІАН.

Він наголосив, що атака вкотре засвідчила критичну потребу в посиленні протиповітряної оборони України. "Повітряні сили ЗСУ відпрацювали на межі можливостей, але брак засобів перехоплення обмежує ефективність", - зазначив Коваленко. Він також висловив занепокоєння щодо недостатньої військової підтримки з боку США, зазначивши, що один із впливових американських політиків уже чотири місяці уникає питань про допомогу Україні. На його думку, Європі варто взяти ініціативу та інвестувати в створення в Україні багатобачної системи ППО, яка захистить не лише українські міста, а й сусідні країни, такі як Польща чи Румунія. "Жодна російська ракета не долетить до них, якщо в Україні буде непробний щит", - наголосив аналітик.

За даними Повітряних сил, загалом у ніч на 6 червня росія застосувала 6 балістичних і 38 крилатих ракет, з яких знищено близько 30, а також понад 400 дронів, з яких збито 200, а 167 втрачено локаційно.

Свобода
Головний редактор Тарас Савчук
Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гавришко
Редактор відділу Галина Вандзелька
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина
Індекс видання: 40184.
E-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua
Віддруковано: ТОВ «Поділья-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 767. Тижневий тираж 10202 р.
Висловлюючи авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодатець.

Митрополит Епіфаній вшанує Тернопільську ікону Божої Матері

**Закінчення.
Початок на 1 стор.**

**Чудотворна сила
Тернопільської ікони
Матері Божої
справді вражає**

Під час німецько-радянської війни, у квітні 1944-го, після тривалих боїв за Тернопіль весь центр міста практично був зруйнований, а всі навколишні будівлі біля церкви Різдва Христового перетворилися на суцільні руїни, лише храм був неушкодженим. Люди вірили, що саме Тернопільська чудотворна ікона врятувала від руйнувань прикрасу і святиню міста - старовинну церкву, в котрій зберігалася. І справді, важко досягнути, як тоді

серед суцільних руїн зберігся храм. Ікона Тернопільської Матері Божої перебувала у віруючій міщанській родині Василя Маркевича, який жив поруч із церквою Воздвиження Чесного Хреста, що височіє над тернопільським ставом. Це в його домі під час Великого посту 1730 р. Матір Божу "Одигітрія" (з грецької - "покровителька в дорозі") почала лити сльози. Зворушені дивом Маркевичі сповістили про це священника. Незабаром отець зі свідками підтвердили правдивість чуда.

До такого ж висновку дійшла і духовна комісія, і у спеціальному декреті вказувалося, що сльози на іконі Матері Божої не є природного походження. 15 липня 1730 р. образ проголосили чудотворним і встановили її празник на день Святої Покрови Матері Божої (14 жовтня). Ікону з урочистою процесією

перенесли до церкви Воздвиження Чесного Хреста і тут Богородиця продовжувала плакати. В храмі над ставом ікона зберігалася аж до Першої світової війни, в роки військової розрухи її для безпеки перенесли з тодішньої околиці до центру - в парафіяльну церкву Різдва Христового. Після війни священник цієї церкви отець Володимир Громницький, повернувшись із російського полону, прикрасив ікону Богородиці срібною ризою.

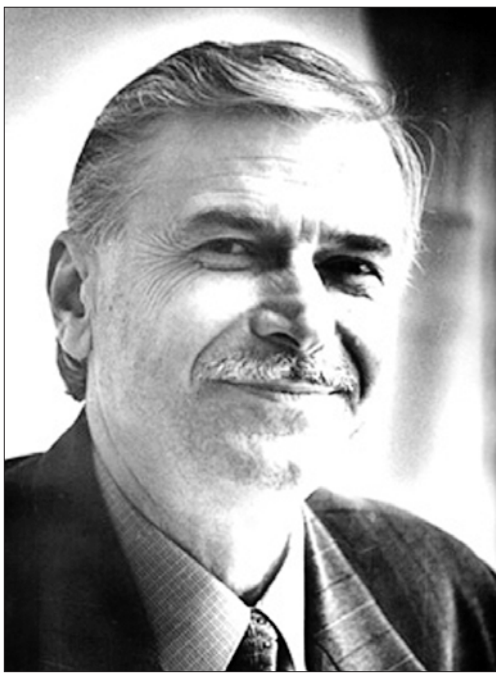
І в наші часи чудотворний образ Матері Божої звертається до сердець віруючих. Навесні 1987 р. дві жінки, які молилися в храмі, були вражені побаченим: Матір Божу з дитиною Ісусом на руках на якусь мить зійшла з ікони та подивилася їм у вічі...

За посередництвом ікони діються чудесні зіцлення, чому підтвердження - численні дари вдячності: вилиті зі срібла символи оздоровлення душі й тіла (мініатюрні серця, руки, ноги тощо).

Біля ікони люди залишають хустки, футболки та шарфи, бо вірять, що згодом, одягнувши ці речі, зіцляться. У церкві одяг, вважають вони, має пробути щонайменше тиждень.

Друзі нашої газети

Крила ще в польоті до ... Нобелівських вершин...

19 червня день народження відзначатиме відомий в Україні вчений і громадський діяч, педагог і письменник, президент Академії соціального управління, член президії Академії економічних наук України, віце-президент НАН ВО України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор економічних наук, професор, багаторічний друг газети "Свобода" Богдан Миколайович Андрушків.

Професор Богдан Андрушків, безумовно, належить до найбільш яскравих інтелектуальних постатей України. Він і нині, незважаючи на поважний вік, має ще багато нових задумів і, звичайно, має чим пишатися! Адже за роки праці підготував понад 75 кандидатів і докторів економічних наук, понад 25 лауреатів і переможців всеукраїнських і міжнародних конкурсів та олімпіад. Під його керівництвом студенти опублікували понад 300 наукових праць. Автор і співавтор понад 700 наукових праць, із них - майже 40 монографій, зокрема: "Основні теорії і практика управління" (отримує відзнаку акціонерного банку "Інко" як кращий посібник серед видань на подібну тематику), "Основні менеджменту" (підручник був номінований на Державну премію), двотомник "Економічна мудрість в афористичній" (побачив світ у Німеччині) та ін. Його наукові праці присвячені проблемам економіки, управлінню виробництвом і вдосконаленню господарських механізмів, питанням комуніального господарства, розвитку кооперування, менеджменту, природоохоронних справ тощо. Має десять авторських свідоцтв на раціоналізаторські пропозиції і патенти. Він тривалий час очолював спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських, а потім і докторських дисертацій ТНТУ. Тривалий період був головним редактором і президентом електронного наукового фахового видання "Соціально-економічні проблеми і держава".

Богдан Миколайович - ініціатор створення у 2007 р. в ТНТУ ім. І. Пулюя наукової школи "Регіональні та міжрегіональні аспекти підтримки соціально-економічної реформи, інноваційні контексти розвитку підприємництва". За результатами її діяльності видано книгу його учня - доктора економічних наук, професора з науки та економічного розвитку ТНТУ Р. Шерстюка.

Від 1996 р. він - член Національної спілки письменників України. У доробку автора - понад сорок різножанрових художніх та публіцистичних творів. Його книжка: "Хліб для розуму" видана есперанто, а двотомник "Економічна мудрість в афористичній" - у Німеччині. На його поезії написано музику. Його літературні твори відзначаються спостережливостю, філософським підходом, легким гумором...

За літературну та публіцистичну діяльність нагороджений Всеукраїнською літературно-мистецькою премією ім. Братів Лепких, іншими відзнаками та дипломами.

Варто зазначити, що будучи головною обласною організацією Товариства охорони пам'яток історії та культури, написав нариси з цієї тематики, серед яких - "Про що співає на історичних вітрах ковила сивих козацьких могил", "Некрополі Тернопільщини", "Зарванця - святиня землі української" та ін., які стали настільними книгами для краєзнавців та плідно використовувалися при підготовці двох енциклопедій краю - чотиритомника "Тернопільський Енциклопедичний Словник" та "Тернопільщина. Історія міст і сіл", а також матеріали з яких були використані при підготовці книг про населені пункти Тернопільщини.

Богдан Андрушків - фундатор та ініціатор встановлення пам'ятних знаків, зокрема у родинному селі, у Зборові та з нагоди 365-річчя заснування с. Байківці, й пам'ятного знака з нагоди Дня знань у ТНТУ.

Працюючи в ТНТУ, створив музей засобів управління та економіко-управлінської літератури тоталітарного періоду. До речі, як про історію розвитку кафедри, так і про музей видані ним окремі книги.

Цілеспрямований професор Б. Андрушків завжди втілює задумане. Цьогоріч побачила світ його книга "Особливості управління саторно-курортними закладами в умовах адміністративно-територіальної реформи (на прикладі саторно-курортних закладів та Миклинецької територіальної громади)". За його редакцією вийшла книга "Напрями трансформації інноваційної діяльності промислових підприємств в умовах розвитку євроінтеграційних процесів".

З ініціативи Б. М. Андрушківа засновано низку іменних премій відомих в Україні та світі людей, зокрема І. Пулюя, С. Подолинського, В. Вихруща, впроваджено нагороди - золота медаль ім. Туган-Барановського, яку вручає Академія економічних наук за значні заслуги в галузі наук, відзнаки "Молиси і працею", "За заслуги у розвитку освіти, науки і економіки", "Орден українського козацтва ім. Байди Вишневецького" ін.

Богдан Андрушків має значний авторитет і шану серед керівників і населення області, його багаторазово обирали депутатом обласної та районних рад. Державними органами влади, громадськістю, за його подвижницьку діяльність, зодобути на виробництві, в галузях науки, техніки, літератури, відзначено наступними відзнаками: медаллю "Ветеран праці", міжнародним орденом Миколи Чудотворця, міжнародною відзнакою "За віру і труд", орденом "За заслуги", відзнакою "Честь і слава Тернопільщини", відзнакою Президента України - Хрестом Івана Мазепи. У 2021 р. Президент України призначив професору ТНТУ Богдану Андрушківу, як видатному ученому, довичну державну стипендію. У 2023 р. НАН ВО України нагородила його орденом Альфреда Нобеля за активну наукову діяльність, налагодження співпраці з зарубіжними партнерами. Цій події передувало нагородження його відзнакою НТШ з нагоди 150-річчя від дня заснування цього громадського об'єднання.

Незважаючи на численні досягнення, Богдан Андрушків й надалі залишається скромною людиною, і за це йому велика шана. Він чесно і сповна служить українській справі, любить свою професію й заслужено користується повагою та довірою колег і авторитетом у науковому середовищі. На його наукові статті і книги є багато посылань.

Про Б. Андрушківа, його наукову школу, досягнення на літературній ниві, громадську роботу можна писати й писати не одну сторінку. Але що вже тут можна додати, коли його життя вже увіковичене на сторінках книг Михайла Лозована та Надії Моховик "Крила в польоті, або Немає так, щоб добро зло не перемогло!", "Три шляхи дороги, що не кожному судилося пройти", а також Володимира Барни "Життя не по найкращій долі" й ін.

Прийміть же, шановний Богдане Миколайовичу, щірі побажання людського щастя, натхнення та нездоланної життєвої енергії! З роси і води до Нобелівських вершин Вам!

З вивагом глибокої поваги - колітвем редакції газети "Свобода", друзі та колеги

Живопис Миколи Мамчура

4 червня в Тернопільському обласному художньому музеї відбулася презентація виставки живопису, приуроченої до 70-річного ювілею Миколи Мамчура.

Микола Мамчур - тернопільський художник, спортсмен, педагог, письменник, військовослужбовець і громадський діяч, чия багатогранна творчість поєднує мистецтво, спорт і патріотизм.

Народився у Кременці, навчався у Львівському училищі декоративного і прикладного мистецтва імені І. Труша та Московському університеті мистецтв. Від 1977 р. - автор персональних і учасник збірних виставок в Україні та за кордоном, зокрема - в Кременці, Тернополі, Львові, Києві... також в США, Німеччині, Австрії, Польщі... У 2011 р. Микола Мамчур створив об'єднання "Художники без майстерень". У 2016 р. організував пересувні виставки на Луганщині, в зоні бойових дій.

Микола Мамчур - митець із власним творчим почерком. Його роботи вирізняються не лише технічною майстерністю, а й потужним змістовим навантаженням. Кожен твір - художня візуалізація роздумів автора, з глибоким філософським

підтекстом і особистими переживаннями. Символізм і метафоричність - риси, які вирізняють його картини і спонукають глядача до рефлексії.

Художник пройшов фронт у складі 44-ї артібригади. Досвід війни також знайшов прояв у його творчості.

На вернісажі виступили: народний художник України Богдан Ткачик, мистецтвознавець, начальник відділу культури та охорони культурної спадщини департаменту культури та туризму ТОВА Наталія Собкович, заслужений художник України Володимир Чорнобай, художниця Оксана Дученчук, магістр МЛОУКБ ім. Св.Миколая Любов Яворівська, о. Тарас Коковський, директор ЗОШ №6 Олександр Остапчук, побратими мистця по службі в ЗСУ.

Виставка діятиме упродовж трьох тижнів.

Ольга ВАВРИК,
заступник директора ТОХМ
Фото: Марія Хвостяк

Радили, як відкрити агробізнес

У Тернополі відбувся ярмарок вакансій для ветеранів та ветеранок і членів їхніх родин у межах проекту "Розбудова моделей реінтеграції ветеранів в агросектор".

Учасники заходу дізналися про можливості навчання для наступної роботи в аграрній сфері, заснування чи розвитку власного фермерського господарства. На ярмарку вакансій виступили представники міністерств, обласної військової адміністрації, міськради, профільних установ та організацій, експерти-практики, агропідприємці регіону з їхніми історіями успіху й порадами для професійної реалізації ветеранів. Захід організувала компанія Agrianalytica за підтримки американського народу.

Відбулася презентація п'яти безоплатних онлайн-курсів: "Агробізнес для ветеранів", "Агротехнології вирощування нішевих культур", "Інформаційні технології, цифровізація, штучний інтелект в агросфері", "Менеджмент в агросфері", "Основні фінансової грамотності в агросфері".

Також учасники мали можливість дізнатися більше про державні й місцеві програми підтримки ветеранів, змогли поспілкуватися з агроприверниками, зацікавленими в їх працевлаштуванні, а також ветеранами, які вже успішно займаються фермерством.

Власним досвідом поділилися ветерани Тернопільщини: власник підприємства з виготовлення суб-

лімованої продукції Тобі Віталій Шепель, засновник фермерського господарства з вирощування ожини "Моя ягідка" Микола Саламаха та працівники компанії з надання послуг з внесення засобів захисту рослин агродронами "ДронАгро" Андрія Саламахи.

Галина ВАНДЕЗЛЯК

Орден - за заслуги перед ПЦУ

Уродженець села Дубівці Байковецької громади, кандидат технічних наук, крайовий отаман МГО "Українське козацтво", генерал-полковник Андрій Зозуля знаний у колі місцевих благодійників. Він неодноразово був відзначений різноманітними нагородами та грамотами.

Зокрема, свого часу святійший Філарет за багаторічну меценатську допомогу у будівництві храмів УПЦ Київського патріархату вручив Андрію Миколайовичу найвищу відзнаку цієї Церкви - орден апостола Андрія Первозданного.

У 2023 р. до дня Перенесення мощей святителя і чудотворця Миколая з благословення Предстоятеля ПЦУ Блаженнішого Митрополита Епіфанія митрополит Нестор вручив А. Зозулі орден Святителя Миколая.

Днями з благословення Митрополита Епіфанія мецената Андрія Зозуля нагородили орденом святого Архистратига Михаїла II ступеня за жертвність і заслуги перед Православною Церквою України.

Марта МОСЕЙКО

На території Подільсько-Волинської січі освятили дзвіницю

7 червня 2025 р. митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор та архієпископ Хмельницький і Шепетівський Павло звершили чин освячення дзвіниці та пам'ятного знака полеглим патріотам України на території оновленої Подільсько-Волинської січі.

Архієреям співслужили секретар Тернопільської єпархії протоієрей Олексій Головацький, Лановецький благочинний протоієрей Ігор Шаринський, духовенство Хмельницької та Тернопільської єпархій Православної Церкви України.

Подільсько-Волинська січ - розташована на межі Тернопільської і Хмельницької областей навчально-відпочинковий патріотичний табір, покликаний стати осередком духовного, морального та патріотичного виховання молоді з усіх куточків України.

У межах урочистого відкриття табору відбулося благодійне мистецьке дійство на підтримку ЗСУ, встановлення рекорду України з приготування зеленого борщу з дикорослих рослин (310 л), майстер-класи, спортивні змагання та велопробіг на честь Героїв України.

Усі зібрані кошти передано на потреби українського війська - зокрема, на закупівлю дронів для захисників.

■ У перших числах травня солдат мотопіхотного батальйону 10-ї ОГШБр "Едельвейс" Олег Семчишин повернувся з полону. Позаду два роки в тюремних казематах, в яких окупанти утримують українських військових. Він пізнав, що таке страх, коли ворог суне окопом до самісінького бліндажу. Він знає, що таке справжнє щастя, коли знову вдома на вільній землі. А йому лиш 23 роки.

Кілька днів тому Олег приїхав у рідне село на Тернопільщину, де його зустріли любов та підтримка близьких. Найстрашніше, що довелося пережити, звісно, не зітреťся з його пам'яті, але незламний дух українського воїна дає йому сили йти далі та будувати нове життя, сповнене надій і планів. Як потрапив у полон, що допомагало триматися в невідомості та які спогади про пережиті жахи війни він несе в собі - про це хлопець поділився з нами. Його історія - це свідчення незламності духу та віри в Україну, що б'ються в серці навіть у найважчі моменти. Олег Семчишин виріс в не-

великому селі на Бережанщині. Його виховувала прийомна сім'я, де став рідніший рідного. Відразу після повноліття пішов служити у Збройні сили України. - З першого класу я виростав у школі-інтернаті. З 13-ти років мене взяла до себе прийомна сім'я. Коли виповнилося 18-ть, мені принесли повістку, я пішов служити строкову службу. У 2020-му підписав контракт на три роки. Служив спочатку в Бережанах біля дому, а в 2023-му перевівся у "Десятку", - розповів про себе військовий. Літо того ж року. Донецький напрямок. Йшли інтенсивні бої. Над ранок 16 липня поле вкрив густий туман. Під прикриттям

туману противник пішов у наступ. - Приблизно четверта година ранку почався штурм наших позицій. Видимість була нульова. З "еспешки" подали команду, що на нас сунуть. Їх було дуже багато і підкралися дуже близько. Зав'язався бій. У тумані зазвучало все: гранати, автомати, кулемети. Хлопці, які прийняли бій першими, не втримали позицій. Противник заскочив в окоп. В окопі дим, туман, вогонь, крики. Кому помагати, куди стріляти? Хто кричить? Уже годі було розібратися, де свій, а де не свій. Поруч Олега поранили побратима. Він відтягнув пораненого у бліндаж і надавав медичну допомогу. - Бліндаж був близько. Я йому там перемотав руку, лице, ми перезарядили автомати. Небагато, але трохи часу минуло. Я з бліндажа виходжу першим, і по мені з автомата починають стріляти. Кулі над головою пролетіли. Я назад у бліндаж. Двоє хлопців, які були зі мною в бліндажі, заспокоюють: не переживай, то просто "нерозбериха", хто по кому стріляє, зараз все вляжеться. Але тут за мною залітає граната. Ну, все зрозуміло - то не наші кидають. Як згадає молодий військовий, у бліндаж залетіло одна за другою п'ять гранат. Троє

українських бійців зібралися у самому кінці бліндажу так, що зуміли прикритися від улаmkів. Жодна граната їх не зачепила. По-частило також з тим, що не розірвався газовий балон, який стояв у бліндажі. - Не знаю, це якийсь чудо було, що нас не поранило і балон не розірвався. У бліндажі дихати було нічим, нічого не було видно. Тут один зайшов і присвітив ліхтариком. Побачив нашого пораненого і каже: "О, ти ещo живий? Я думав, ви уже все здохлі. Скільки вас?" - "Троє". - "Єслі хатіте жить, делайте всьо, что по каманде". Троє хлопців вийшли по одному з піднятими руками. Окупанти їх зв'язали під намішки і повезли в бік Луганська. Тривалий час Олег вважався безвісті зниклим. Про його долю не знав ніхто до того моменту, коли рускі виклали в мережу відео допиту. - Майже два місяці нічого не знала про мене моя родина. "Русакі" виклали оте відео, тоді вже й батьки дізналися, що я в полоні. Хлопця тримали в одному СІЗО в Луганську, потім перевели в інше. На четвертий місяць полону перевезли етапом у зону в окупованому Довжанську Луганської області. - Перший рік я навіть мало думав про дім. Нам казали, що не скоро відпустять і триматимуть до кінця війни. Але зі мною був товариш, і ми підтримували одне одного: все ж буде нормально! Обміни відбуваються! Не падає духом! Два роки хлопці трималися. Не падали

духом. Вірили... 5 травня 2025-го Олег запам'ятає назавжди. Це було щось схоже на ейфорію, на шалений вибух щастя. Синьо-жовтий прапор на плечах, навколо вільна Україна. Хочеться обняти всю рідну землю, дихаєш глибоко, бо насолоджуєшся волею. - Я відчув шалений спалах емоцій. Такий був щасливий в піднесенні, що просто не знаю, як пояснити отой момент щастя: я на свободі, вже вдома. Коли дали мені телефон, подзвонив батькові. Його номер телефону в полоні я постійно повторював, щоб не забути. Він спочатку не впізнав мене. "А це хто?" - "Та я, син твій!" - "Олежчику! Ти?!" - "Так, тату! Я вже на волі! Дякую, що пережила за мене і я не випав зі списку на обмін"... Отож, хлопець вже зараз вдома у рідному селі. Під час проходження лікування після полону його проводжали побратими з мотопіхотного батальйону 10 ОГШБр "Едельвейс". На Бережанщині зустрічали чи не всім селом. Про повернення Олега додому та зустріч з бійцем "едельвейсом" повідомляла Бережанська міська рада. Зараз хлопець ще не знає, чим далі займатиметься. Мріє про власну сім'ю, мріє... - Одружитися? Ну це само собою. Мені скоро 24! Треба щось думати, - посміхається Олег.

За матеріалами мотопіхотного батальйону 10-ї ОГШБр "Едельвейс"

■ Право

Щоб не втратити випускників

■ У парламенті можуть скасувати обмеження на виїзд за кордон чоловіків віком до 24 років. Про появу таких ініціатив заявив член комітету Верховної Ради з питань нацбезпеки, оборони та розвідки Федір Веніславський. Як депутати аргументують необхідність змін та про які терміни йдеться - з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

це питання найближчим часом має бути поставлене на вирішення. Для того, щоб ми не втрачали нашу молодь, яка їде за кордон і потім не може повернутися, оскільки з 18 до 60 років обмеження, які були запроваджені з настанням воєнного стану, діють на виїзд громадян України чоловічої статі, військовозобов'язаних", - зазначив депутат. У Верховній Раді визнають - питання виїзду молоді за кордон є чутливим. Тож обговорюють ідею - до 23-24 років не обмежувати пересування громадян. Аби ті молоді українці, які наважються за кордоном, мали можливість приїжджати в Україну.

Ухвалення рішення
Конкретних термінів, коли у Вер-

ховній Раді могли би зняти обмеження на виїзд для частини чоловіків, поки немає. "Розуміння про необхідність вирішення цього питання є. Я думаю, що в короткостроковій перспективі в парламенті будуть відповідні законодавчі ініціативи, які ми зможемо проголосувати для того, щоб таку ситуацію виправити", - розповів Веніславський. Те, що обговорення щодо можливого послаблення тривають, підтвердив і міністр освіти та науки України. "Ми обговорювали з головою Верховної Ради одну ідею, яка народилася у депутатському середовищі, про те, щоб дати можливість дітям допризовного віку більш вільно пересуватися. Щоб не закривати перед ними можливості для виїзду, перельоту тощо", - сказав Оксен Лисо-

вий. Втім зазначив, що наразі це не можна анонсувати як рішення. Адже тема залишається на рівні ідеї.

Хто має право виїжджати

Правила виїзду за кордон для чоловіків віком 18-25 років уряд змінив нещодавно. Втім стосуються ці зміни не всіх, а лише громадян, які проходили військову службу за контрактом. Зокрема, вони можуть виїхати за наявності: довідки, виданої командиром військової частини (керівником ТЦК), керівником відповідного підрозділу розвідувального органу Мініборони, за формою, затвердженою Мініборони, із зазначенням відомостей щодо укладання такого контракту; військово-облікового документа. Для виїзду решти категорій українців продовжують діяти правила, запроваджені Законом про мобілізацію. Так,

для перетину кордону чоловіки (якщо вони є громадянами України віком від 18 до 60 років та мають підстави для перетину) зобов'язані мати військово-обліковий документ. Виїжджати, як і раніше, дозволено, зокрема: заброньованим на період мобілізації; деяким державним службовцям; визнаним військово-лікарською комісією непридатними до військової служби за станом здоров'я; багатодітним батькам; батькам-одиначкам; чоловікам, які мають дитину до 18 років і дружину, що перебуває на військовій службі. А також громадянам, які опікуються дитиною, дружиною чи родинами з інвалідністю та низкою інших захворювань. Наразі воєнний стан, під час якого діють обмеження на виїзд, продовжено до 6 серпня цього року. З початку повномасштабного вторгнення це вже 15-те подовження дії відповідних законів.

Надія БАБІЙ

Ошукали на 40 тисяч гривень

■ Жителька Тернополя стала жертвою шахраїв, які під виглядом "легкого заробітку" в інтернеті видурили в неї 40 тисяч гривень. Про це повідомили у Головному управлінні Національної поліції в Тернопільській області.

За словами потерпілої, вона кілька днів спілкувалася з невідомим, який відрекомендувався працівником туристичної агенції. Жінці запропонували виконувати прості завдання на онлайн-платформі, зокрема переглядати рекламу, заповнювати анкети та проходити тести. Після виконання кількох завдань шахраї повідомили, що для отримання вина-

городи необхідно сплатити "страховий внесок". Довірившись, тернополянка переказала 40 тисяч гривень на вказані банківські рахунки. Слідчі Тернопільського районного управління поліції відкрили кримінальне провадження за ст. 190 Кримінального кодексу України (шахрайство). Наразі правоохоронці встановлюють особи зловмисників і закликають громадян бути обережними: не довіряти сумнівним пропозиціям швидкого заробітку, не надавати незнайомцям персональні дані та перевіряти інформацію перед здійсненням переказів. У разі шахрайства звертайтеся на спецлінію 102 або до Департаменту кіберполіції за номером 0 (800) 50-51-70.

Віталій ЯЦИШИН

Обікрав пенсіонерку

■ Кременецькі поліцейські викрили 30-річного мешканця Шумської громади, який скоїв крадіжку з будинку 83-річної пенсіонерки. Про це повідомила пресслужба Головного управління Національної поліції в Тернопільській області.

За даними слідства, зловмисник проник до оселі літньої жінки, скориставшись її відсутністю, та викрав 1500 гривень і продукти харчування. По-

терпіла звернулася до поліції, після чого правоохоронці оперативно встановили особу підозрюваного. Ним виявився місцевий житель, який раніше вже мав проблеми із законом через майнові злочини. Наразі слідчі відкрили кримінальне провадження за частиною 4 статті 185 Кримінального кодексу України (крадіжка, вчинена в умовах воєнного стану). Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до семи років. Правоохоронці перевіряють причетність підозрюваного до інших подібних злочинів у регіоні.

Намагався дати хабар поліції

■ На Тернопільщині поліцейські викрили 42-річного водія, який, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння та будучи позбавленим права керування, запропонував хабар, щоб уникнути відповідальності. Про це повідомила пресслужба Головного управління Національної поліції в Тернопільській області.

Інцидент стався під час патрулювання в одному з населених пунктів області. Правоохоронці зупинили автомобіль, водій якого мав явні ознаки сп'яніння. Перевірка встановила, що чоловік не лише керував

транспортним засобом у нетверезому стані, а й раніше був позбавлений водійських прав. Намагаючись уникнути покарання, він запропонував поліцейським неправомірну вигоду. На місце події викликали слідчо-оперативну групу. Факт пропозиції хабара задокументовано, а щодо водія складено адміністративні протоколи за керування в стані сп'яніння (ст. 130 КУпАП) та без права керування (ст. 126 КУпАП). Крім того, відкрито кримінальне провадження за ч. 1 ст. 369 КК України (пропозиція неправомірної вигоди службовій особі), що передбачає покарання у вигляді штрафу, обмеження або позбавлення волі на строк до чотирьох років.

Надія БАБІЙ

Справу про розтрату передали до розгляду ВАКС

■ Вищий антикорупційний суд призначив до розгляду по суті справу щодо ймовірної розтрати коштів державного підприємства "Чортківський комбінат хлібопродуктів", що входить до структури Державного агентства резерву України.

На лаві підсудних опинилися колишній директор комбінату Петро Стефаняк, начальник дільниці Володимир Шумада та керівник фермерського господарства "Масарівські липки" Богдан Липка. Їх обвинувачують у розтраті 8,3 мільйона гривень дер-

жавних коштів шляхом зловживання службовим становищем та підроблення документів. Судове засідання відбудеться 11 червня 2025 року о 12:30 у відкритому режимі в приміщенні ВАКС. За даними НАБУ та САП, у жовтні 2018 року посадовці держпідприємства спільно з фермером організували схему фіктивного постачання 2400 тонн кукурудзи. На підставі підроблених накладних комбінат перерахував кошти, але зерно так і не надійшло. Сума збитків, завдана державі, становить 8,3 млн грн. Розслідування триває під процесуальним керівництвом Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Надія БАБІЙ

Затримали крадія, який поцупив мобільний телефон

■ В місті Бережани Тернопільської області сталася крадіжка в одному з місцевих торгових закладів. Невідомий викрав мобільний телефон продавчині, який вона залишила на підвісничі.

Продавчиня звернулася до правоохоронців, і поліцейські оперативно встановили особу зловмисника. Ним виявився 38-річний житель Бережанської громади, який рані-

ше неодноразово притягувався до кримінальної відповідальності за майнові злочини. Підозрюваного затримали відповідно до статті 208 Кримінального процесуального кодексу України. Наразі вирішується питання про оголошення затриманому підозри за частиною 4 статті 185 Кримінального кодексу України (крадіжка, вчинена в умовах воєнного стану). Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до восьми років. Досудове розслідування триває.

Виманив 18 тисяч доларів

■ 40-річного мешканця Тернополя підозрюють у шахрайстві у великих розмірах через обіцянку допомогти з оформленням відстрочки від мобілізації. За даними Головного управління Національної поліції в Тернопільській області, чоловік виманив у жителя Києва майже 18 тисяч доларів.

Зловмисника потерпілий порекомендували знайомі, запевнивши, що він має зв'язки для вирішення бюрократичних питань щодо відстрочки її

Ошукав жінку на 265 тисяч гривень

■ У Тернопільській області поліція викрила 35-річного чоловіка, який під виглядом посередника в продажі автомобіля видурив у місцевої жителя 265 тисяч гривень. Про це повідомила пресслужба Головного управління Національної поліції в Тернопільській області.

За даними слідства, зловмисник розмовив в інтернеті оголошення про продаж автомобіля за вигідною ціною. Жінка, яка зацікавилася пропозицією, зв'язалася з псевдопосередником і перерахувала йому 265 тисяч

ТЦК переходять на нові правила мобілізації

■ У відповідь на суспільне невдоволення методами мобілізації Міністерство оборони України впроваджує нові стандарти поведінки для працівників ТЦК.

Замість конфліктних ситуацій та примусових дій, акцент робиться на ввічливому та етичному спілкуванні з військовозобов'язаними. Як повідомив речник Сухопутних військ ЗСУ Віталій Саранцев в ефірі телемарафону, для керівників ТЦК розроблено спеціальний посібник, який містить інструкції щодо правил поведінки та комунікації з громадянами під час мобілізаційних заходів. Міністерство оборони сподівається, що впровадження нових стандартів

гривень як оплату за неіснуюче авто. Після отримання коштів чоловік перестав виходити на зв'язок, а обіцяний автомобіль так і не був доставлений. Потерпіла звернулася до поліції, після чого правоохоронці встановили особу шахрая. Ним виявився житель Тернопільщини, який раніше вже мав судимість за подібні злочини. Наразі слідчі відкрили кримінальне провадження за ч. 2 ст. 190 Кримінального кодексу України (шахрайство, вчинене повторно). Санкція статті передбачає покарання у вигляді штрафу, виправних робіт або позбавлення волі на строк до трьох років. Поліція проводить подальші слідчі дії, щоб встановити, чи причетний підозрюваний до інших аналогічних злочинів.

Внаслідок вибуху загинула жінка

9 червня 2025 року в Тернополі на вулиці Кривоноса сталася трагедія: близько 19 год. у квартирі на четвертому поверсі багатоповерхового будинку пролунав потужний вибух, після чого спалахнула пожежа. Про це повідомило Головне управління ДСНС у Тернопільській області.

За інформацією рятувальників, сигнал тривоги надійшов о 19:02. На момент прибуття вогнеборців із вікон квартири виривалося полум'я, а scho-

дову клітку заповнив густий дим. Завдяки швидким і злагодженим діям пожежу вдалося локалізувати та повністю загасити за 24 хвилини, що запобігло поширенню вогню на сусідні квартири. На жаль, трагедія забрала життя жінки, яка перебувала в епіцентрі вибуху. Чоловіка із травмами госпіталізували до медичного закладу. Причини вибуху наразі встановлюють, однак попередньо йдеться про можливе порушення безпеки газового обладнання.

Написано серцем

Корів на випас за село

Корів на випас за село,
Тоді, в дитинстві босоногим,
Коли довкола все ціло,
Своїх ми гнали круторогих.
То були перші кроки в "світ",
І нам було чому радіти,
Тайком казали ми собі,
Що ми уже великі діти.

Окраєць хліба крадькома
Нам кляли до кишені мати,
Коли ще кожен з нас дрімав,
І йшли ворота відчиняти.
Ішла ліниво череда,
А ми, дрімаючи, позаду,
Травичка пахла молода
У полі за колгоспним садом.
Вставало сонце золоте,
Ліс одягався у серпанок,
Й ми дивувались, як цвіте
Цей дивовижний Божий ранок.
Якби в ті ранки золоті
Нам хоч на хвилину повернутись,
І у солодкім забутті
Ще раз рук маминих торкнутись.

о. Петро ГРУЩАН

Бувальщина

Рідна нерідна кров

■ Сюжет цієї оповідки написало саме життя. І все, про що в ній йдеться, герої не вигадані, а реальні. Однак з етичних міркувань та на прохання найголовнішої героїні змінено їхні імена і не вказано конкретну адресу. Однак хіба від цього потягнє золото душі, золото людських стосунків?

У Настуні знайшлася дитинка, ледь минуло їй шістнадцять. Що поробиш, то - плід її першого кохання з отим пишнотубим, з чорним вусом легієм Андрієм, якого зустріла тут, в Галичині, приїхавши услід за сестрою підзаробити на сезонних роботах. Називала його легієм по-буковинськи, як іменують парубків в її рідному краї. Та той Андрій, зробивши Настуню покритою, втік, сховався під мамине крило, яка й чути не хотіла про якийсь там дівча "з гуцулів" та про її дитя.

На щастя, незабаром у тому ж селі Настуні трапився Василь - начебто надійний, статечний чоловік. Зійшлися. Жили непогано. Підросла Маринка. І вже коли їй виповнилося чотири роки, Настуня раптом дізналася про страшну невиліковну хворобу, від якої ще не знайдено ліків ніде в світі. Дізналася, що жити їй зостається лічені місяці. Зібралася хутенько та й подалася додому, на Буковину, - помирати. Сама - без дитини, без Василя. Маринку залишила в себе Василева мати - прикипіла серцем до тієї крихітки ще змалку, цілковито маючи її за свою онучку. Рідну кров, хоча й біологічно нерідну.

Померла Настуня восени. Василь з донечкою поїхав на похорон. А для Ольги (Василевої матері) ті довгі чотири дні їхньої відсутності видалися млі не за цілий рік - так боялася, що Настунина рідня залишить сирітку в себе. Молилася й просила Бога, аби повернув Маринку до її порогу, до її серця. Так і сталося - приїхав Василь додому з Маринкою. І ні на крок відтоді не відпу-

стила вже Ольга від себе малу. Зростивши трьох своїх дітей, вона, вдова, усю свою любов, ніжність, ласку й тепло сипонула щедро повними пригорщами на сирітку, що стала для неї рідною кровинкою. Василь одружився вдруге (зрештою, з покійною Настунею не перебували вони в шлюбі). Окремо від матері мешкає й старший син Іван - полідростали там онуки. Далеко від рідного дому закинула доля наймолодшу з-поміж Ольжиних дітей - пишнокосу красуню-доню Іринку. Та й вона вже вийшла заміж, бавить первістка. Є в Ольги рідні онуки, що й казати - є, не обділив Бог. Та віку тепер, на старості літ, з улюбленицею Маринкою. А дівчинці, поміж тим, вже поминуло чотирнадцять - як кажуть, стала на порі. Від покійної матері та вродливого батька успадкувала густі чорні коси, тонкі, мов шнурочок, брови, великі карі очі. Гордиться бабуса Ольга онукою, тішиться своєю помічницею.

Щоправда, має Маринка статус круглої сироти, хоча ходить десь по світу її рідний батько, отой легінь Андрій, що покинув майже півтора десятка літ тому покійну Настуню. Має Маринка громадських опікунів. А бабуса Ольга в неї - найближчий опікун. І - найрідніший. Хоча зовсім близько живе рідна по крові бабуса, Андрієва мати, яка водночас з Маринчиним народженням відмовилася і від "гуцульської" невістки, і від неї, Маринки. Відмовилась і не знала тоді, що доля приготує їй схожу ситуацію - і її донька народить позашлюбну дитину. Що поробиш - так влаштовано світ. Недарма кажуть: Господь дає хрест лише тим, хто може його нести. Лише тим дає випробування терпінням на силу добра й любові.

Шестидесятирічна Ольга квапиться, поспішно прощається вже стоячи в дверях редакційного кабінету - на автобусній зупинці на неї чекає Маринка. Після вирішення найнагальніших справ у місті зараз удвох поїдуть бусом в село, додому. Бо тепер літо - і город, і господарка: курчата, каченята, словом, роботи - непочатий край...

Анна БЛАЖЕНКО

■ У Максима серце й душа вже чисто сплакалися. Внутрішній біль не відпускав, не давав спокою. Чоловік не знав, куди тікати і що робити. Алкоголь не допомагав. Аби зовсім не з'їхати з глузду, подався до села. Туди, де завжди відчував спокій, тепло і затишок...

Років десять тут не був. Коли відчинив двері, милі спогади враз огорнули з новою силою. Відчув дитинство - запах сіна й смак ще теплого домашнього молока, гречаного меду, такої смакоти більше не куштував ніде. Вранці в селі було затишшя, якась магічна енергетика - пташки співали, півні голосили кукуріканням, а ввечері з дерев'яних будок гавкали собаки...

Чоловік зовсім відвикнув від сільської магії. Як приємно було походити босоніж по траві. Земля зцілить його, обов'язково вилікує душевні рани. Він присів до сонця на ослінчику, занурився у власні думки, які несподівано перервав сусідський дідуган. Максим зовсім не був налаштований не розмовою. - Слава Ісусу Христу, - привітався той.

- Навіки слава, - відповів Максим. - То ти будеш онук Стефки? - Аякже, правду кажете. - Давненько обійстя було на заусув замкнене. А хата без людей, сам знаєш, не живе. Якщо захочеш покосити, порядок навести на подвір'ї, до мене приходь. Коса нагострена, вчора її клевав. І взагалі, якщо щось треба буде, звертайся. Село вимирає, одні пенсіонери залишилися. - Красно дякую, дядьку. - Нестором мене кличуть. "Ну, що ж, - міркував Максим, - робота мене відволіче. Треба й справді тут усе прибрати і до ладу довести. Та спочатку на цвинтар піду. До бабці і матері". Помолиться, свічку запалив, поговорив, виливаючи свій гіркий розпач. Через кілька днів у магазині з

Другий шанс

людьми побалакав. Усі привітні, з цікавістю дивилися на нього, задавали безліч запитань.

- Твою маму і бабусю поважали. Хороші були жіночки, господині. Баба твоя на травах зналася. У того чоловіка, Царство йому Небесне, "рожу" на нозі виликувала, - розповідала приємна продавчиня. - А хліб до нас, запам'ятай, по вівторках привозять. Найжирніше молоко і сир у вуйка Генка. Масло добре у баби Гані, вона на початку села мешкає...

А якогось дня у Максима страшенно розболілась голова і пекло в грудях. Він ніколи ні на що не скаржився, здоров'я наразі не підводило. Тому попрямував до сільської амбулаторії. Там зустрів усміхнену й тендітну фельдшерку. - Проходьте. До мене теж чутки дійшли, що приїхав у наше славне село молодик. Мабуть, це ви. - Так, мене Максимом звати. - А я Беата, - і згодом додала - Володимирівна. Та у вас верхній тиск завищений ще й пульс скаче. Вранці і ввечері таблетки обов'язково приймайте.

- Щось не звик я до ліків. Думав, що потужний, як кінь. - Тобто тонометра не маєте? - Ні, якщо треба, куплю. - Поки ви тут проїздом, як у нас кажуть, приходьте, залюбки збадаю ваше серце. Максим не звик нікому набридати. Через тиждень дохторка сама до нього завітала. Потім обоє щодня спілкувалися. - Розкажіть щось про себе, - запропонував одного разу Максим. - У мене тут дядько мешкав. Хворів, бідолашний, дуже. Хату мені записав у спадок, дітей у нього не було. Я доглядала його два роки. А після того, як мій стрийко відійшов у засвіти, тут оселилася. Людям допомогу надаю. З особистим у мене не склалося, розлучилася. Через півтора роки спільного проживання, зрозуміли обоє, що ми надто різні. Побут чи наші складні характери зруйнували почуття. А може їх і не було. Просто звичайна симпатія. Ще й дитину втратила, у мене викидень був, - в її очах забриніли слези. - Тепер ваша черга ділитися особистим. - Я бізнесмен, власник кількох пекарень. Справу налагодив з самого нуля. Іномарка з салону є, приватний будинок, словом, не бідую. - А як щодо сімейного стану? - допитувалась Беата.

Максим раптово змінився на обличчі.

- Вибачте, - знітилася жінка, - мабуть, я піду.

- Гаразд, тоді до завтра. Послухаєте моє зранене серце, бо я тут або пропаду, або зовсім здичавію. Жартую. Ні інтернету, ні телевізора, тиша і спокій. Яказ те, що мені наразі так потрібно та необхідно. Тут хочу відновитися, набратися сили від землі. - А вже через місяць Максим поділився з Беатою пережитим.

- Моя дружина на своє день народження закортіла, аби я їй подарував авто. Мовляв, для зручності,

Уже синачкові сімнадцятий рік пішов, справжній красень виріс, надія мамина, татова гордість. Якось Катря новину сказала, аж ошелешила Івана:

- Ти знаєш, я вагітна! - Та куди ж тобі, та для чого нам? - вихопилося в Івана. А тут ще й селом чутка недобра покотилася: "Не Іванова це дитина. Забігав там один клерк до бібліотеки, мала коханця Катря". Отаке диво на старості літ, такий поговір! Образився Іван, підозра чорною змією залягла в душу, хоч божилася і клялася Катря, що дитина його - не повірив рідній жінці, добрим людям повірив. Ні про що і слухати не захотів.

Став Іван сина намовляти проти матері, аж плакав:

- Я усе життя для тебе старався, щоб усе тобі залишилося, а тепер, що буде?

Дякую вам, мамо

■ Грицько повернувся у рідне село. І повернувся не сам! А з коханою нареченою Валею... Батьки Грицька зраділи поверненню сина. Вони здивувалися нареченій, але вибір схвалили. А коли батьки дізналися про вагітність Валі, то й з весіллям почали квапити.

Хлопців у селі було мало, а ось дівчат - на будь-який смак. І ровесниці Грицька, і старші, та ще й молодші, теж встигли стати дівками на виданні. Красуня є ледь не в кожній хаті. Деякі встигли й заміжними побувати, але повернулися до батьків, інші у відпустку приїхали чи на канікули. Звістка про те, що Грицько ось-ось приїде, швидко рознеслася по селу. Наречений дуже гарний, єдина дитина у заможних батьків, та й сам красень. Про решту можна й не говорити: розумний, працьовитий, освіту вищу здобув. Усі готувалися до його зустрічі, особливо потенційні наречені, а їх набралось чимало. Готувалися, наче на оглядини. Деякі спеціально відпустку взяли й приїхали. Кожна хотіла отримати його в чоловіки. Тільки от Грицько не сказав, що не один приїде. Навіть батьки не знали. Хотіли зустріти його, але він сказав, що сам знає дорогу. Грицько вийшов на вокзал з речами, а потім подав руку своїй супутниці. Одна з найшвидших дівчат пройшлася повз, думала випадкову зустріч підлаштувати, але Грицько навіть і не подивився на неї. Він обійняв свою супутницю і вони пішли. Хата була за десять хвилин

ходьби від вокзалу.

- Ти, Валю, не бійся. В нас тут добре. А не сподобається тобі, то ми можемо поїхати. Я заради тебе на все піду.

- А може, я твоїм батькам не сподобаюся.

- Ми вже говорили про це, все вирішимо. Батьки у мене немолоді, я в них єдина і пізня дитина. Матері п'ятдесят три, а батькові майже шістдесят. Вони будуть раді моєму одруженню, та й онукам звісно. А в нас не одна дитина буде. Ось я один у них, а завжди хотів мати брата чи сестру.

- А я завжди одна, у мене взагалі немає нікого.

- У тебе є я. Нічого й нікого не бійся.

Навеслі усі дивилися на щасливу пару. Потенційні наречені заздрили і шепотілися. Найбільше переживала Ліда, вона ще у школі була закохана у Грицька, і то вона була на вокзалі. У неї вже була дитина, але вона сподівалася вийти заміж.

"Подумаєш - одружується. Дружина не стіна! Не вдалося відразу, почну діяти після весілля", - вирішила вона.

Свекруха до Валентини ставилася добре, обіргала від важкої роботи, у їхні стосунки з Грицьком не лізла. Григорій працював, Валентина теж намагалася влаштуватися, але її не взяли.

- У нас у самих роботи немає, а ця вагітна ще щось хоче. Що в ній Грицько знайшов? - почувала вона, виходячи за двері.

Пологи були важкими, але все скінчилося благополучно. Дівчинка народилася здоровою. Бабуса та дідусь були дуже раді онучці. Не на-

в'язувалися, але допомагали. Григорій теж тішився. За два роки на світ з'явився й синачок. Валентина все робила по хазяйству і сиділа з дітьми, а її свекруха доглядала чоловіка. Він занедужав і зліг. Прогноз був невтішний, і через рік його не стало. В цей же час Ліда намагалася привернути Григорія, тільки він не звертав на неї жодної уваги. Ліда вирішила діяти через Валентину. - А ти знаєш, що у нас із Грицьком спільна дитина? - одного разу Ліда ввіймала Валентину на вулиці. - Мій син від нього, кохання у нас. А ти тут приїхала, народжуєш. Валя застигла від почутого. - Він любить мене і наших дітей, а якби у нього була дитина на боці, то він би її не покинув, - впевнено сказала вона. - Грицько не такий, а ти брешеш. - Тобі звідки знати?! - Знаю...

Не вийшло. Ліда вирішила діяти через матір Грицька. Думала довго і придумала. - Ось ви думаєте, що це ваша онука, але це не так. Не схожа вона на Грицька. Не схожа! Ви тільки подивіться на її обличчя! А волосся. У Грицька темне, у цієї вашої теж, а дитина світла. Розумієте? Так не буває. - І що? Тобі яка справа до цього? Їх це дитина, моя внучка. Ти що хочеш? Моєю невісткою стати? - Люблю я вашого Грицька. - Не Грицька, а Григорія. Він любить свого дружинку. Іди, не заважай. - Ви всі не бачите нічого! Вона вас обманює, а ви їй вірите. Я не здивуюся, якщо друга дитина теж не від нього. Ось я все йому розповім. А в ньо-

гоб мене не відірвати від роботи. У нас же дитина трирічна була - Сергійко. Я й погодився на її прохання. Сам розумів, що часи змінюються, і жінки не гірше за чоловіків кермують. Якби я тільки знав, чим це все обернеться, - Максим стиснув голову руками. - Мар'яна того дня везла синачка до приватного садочку. А той п'яний природок, перепрошую, врізався у них на великій швидкості. І все, немає більше у мене сім'ї - ні коханої, ні кровинки. Я був такий самовпевнений, що ніхто і ніщо на світі не зможе зруйнувати чи відібрати у мене найрідніших.

Горе в оковітї топив, ество кричало, але не вдалося позбутися потрясіння. Довго не міг прийняти і змиритися зі страшною втратою. Не повірите, заливав у себе літрами алкоголь, а він мене зовсім не брав, біль не припинявся. Ще й теща постійно дзвонить і прокинає. Каже, що це через мене вони загинули.

- Треба було не купувати цю злочасну машину, - дорікає, - на таксі могли їздити. Родина - це була твоя зона відповідальності. Не вберіг, не допильнував.

У суді думав, що роздеру вбивцю на шматки. Якби не кум, який мене всіляко стримував, був би самосуд. І ось я тут. Приїхав, аби віднайти себе. Розумієте, хочу заспокоїти нерви і прийти до тями. Хоча мені це зовсім не вдається.

- Час, мабуть, трохи вилікує, - співчувала фельдшерка. - А давайте завтра підемо рибалити. Через три кілометри ставок є. Я обожнюю сидіти з удочкою на березі. Ось побачите, це справжній душевний релакс, - щиро запропонувала молодичка. - Не уявляєте, яку смачну рибу запіканку готую...

То були перші кроки до їхнього зближення. Через рік вони побралися. Коли Максим почув, що Беата завагітніла, невимовно радість наповнила його серце. Піклуючись про рідних, чоловік отримав другий шанс на щастя.

Оксана ВОЛОШИНА

А Катря вирішила народжувати. Хай там що, а послав Бог дитину, то як же її знищити? Народилася дівчинка, наче сонечко, шупленька, наче Катря, а личком - викапаний Іванко. Та не бачив чоловік дитини, відмовився від неї, розлучився зі своєю Кицюнею. Любов переросла у ненависть і не було тому ради. А життя іде, а роки плинуть... Ось Марійці вже й десятий рочок пішов. Така мила дівчинка: і в школі відмінниця, і мамі з бабусею помічниця, бо ж переїхала жити Катря до своєї мами в сусіднє село. Сидить Іван на лавці біля своєї хати. Постарів, посивів, не по роках змарнів. Палить цигарку за цигаркою, тяжку думу думає. Хата потріскалася, город заріс, тин похилився. Сумно йому і самотньо. А серце, опутане густою павутиною недорів'я, зачерствіло та захололо - нікому зігріти. Син тепер має свою сім'ю, живе далеко, рідко навідується. Десь і люди ті поділися, що колись нацькували Івана на кохану дружину. Прожитого не повернеш, камінь з душі не скинеш.

"Як там моя Кицюня? - тільки й подумав Іван і солодко защемило в грудях, та зразу ж прогнаних пріч ту думку, перебиваючи її іншою. - Не моя, не моя, зрадниця..."

Літо цвіте конюшиною. Біля лавки любисток виріс, весело співають пташки, а важкий меч не-прощення висить у повітрі, не рухається, наче закам'янів, та дивується: "Чого люди такі чудні?"

Райса ОБШАРЬКА

го рідний син є.

- Іди й розповідай.

Григорій тільки посміявся, коли мати передала йому слова Ліди. Він знав правду, та й мати вже знала. Старша донька була справді не від Григорія.

Ошукана дівчина сиділа на вокзалі з валізою. Григорій чекав на поїзд, у нього було три години до його відходу. Дівчина сиділа й не рухалася. Вона жадібно подивилася на піржоч, який їв Григорій.

- Голодна?

Дівчина кивнула. Григорій купив ще піржочків і підсів до неї.

- Куди й звідки ідеш?

Вивалилася, що їхати їй було в одному поїзді, тільки дівчині далі. Не додому, а просто подалі. Житла немає, грошей немає, батьків немає, сирота вона із дитячого будинку. А ще вагітна. Боїться всього... Чомусь Грицьку стало їй дуже шкода. У дитинстві він мріяв про сестричку, хотів захищати її, і у Валі він побачив ніби таку сестричку. Хотів захистити її. Запропонував просто спробувати бути разом, а вийшла дуже гарна й порядна родина. Свій секрет вони нікому не розповідали, але матері довелося зізнатися.

- А що мені сказати? Усі ви мої рідні. Хто виховав, того й дитина. А Ліди не обов'язково знати все. А сина свого вона від міського народила, приїжджали у нас на літо студенти. Мати її тоді сварилася, а толку нуль. Вона, між іншим, добрі аліменти отримує. Усе через суд підтверджували. А говорити вона може. Фантазія працює. - Дякую вам, мамо, - сказала Валентина і заплакала. - Ну що ти, радіти треба! Ви мої діти. Усе ще попереду, а всякі Ліди завжди знайдуться, тільки їх впускати у своє життя не треба, і слухати необов'язково.

Софія БЕРЕЗНЕВА

Нині моєму татові, Степану Лисому, було б 85...

■ ...написала у соцмережі 4 червня знана тернопільська письменниця, журналістка Зоряна Замкова.

"Здається, недавно ми вітали його з ювілеєм, а вже 5 років він у засвітах.

Скромний і добрий, талановитий і вразливий. Він все перепускав крізь своє серце, тому й воно боліло надсадно. Він любив нас, свою родину, свою країну непоказною тихою любов'ю. Справжньою.

Він наділив мене особливою любов'ю до творчого слова. Хай тобі, татку, у тому Світлі буде затишно...

Нині куштуватимемо твої улюблені полуниці. Пригадаємо, як ти любив співати "Перелаз, перелаз..." І коло твого граба у парку погодуємо білочок. І ще багато чого доброго пригадаємо з великої твоєї дороги довжиною у 80... Дороги, яка навчила нас, твоїх найрідніших, людяності...

Любимо і пам'ятаємо... А цьому фото - півстоліття...

Справжній сюрприз в цей день зробив нашої родини доктор філософії із Альберти (Канада) Валерій Полковський, який написав рецензію на три поетичні збірки батька".

Прозовий всесвіт Степана Лисого

Понад три роки триває російсько-українська війна. Боротьчись за екзистенційне буття, українці переосмислюють багато речей - своє місце в світі, формування нації як невід'ємної складової опору, українськість як всесвітній феномен/явище.

Чудовою підпорою в цьому можуть слугувати твори українських письменників, написані ще до війни. Сьогодні вони прочитуються по-новому, виокремлюють важливість певних процесів і явищ.

Неповторний твір нашого земляка Степана Лисого "Розвіяні над океанами" - яскраве підтверджен-

ня вищесказаному. Основний лейтмотив твору - українство як всесвітнє явище, важливість плекання розуміння цього, творче надбання України у світовому контексті. В ньому він звертається до опису родоводу Лисих, розкиданих долею по цілому світі. В своєму творі Степан Лисий надзвичайно трепетний і ніжний, поетично образний і своєрідний. Не намагатимусь в своїй рецензії детально оповідати зміст літопису цього родоводу. Зацікавлені поціновувачі його творчості можуть зробити це самі. Адже все життя і творчий шлях Степана Лисого нерозривно поєднані з рідним йому Тернопіллям.

Автор дуже слушно і доречно зауважує: "... доля моєї малої батьківщини і близьких людей була гірка й солона. Як кров і сльози. Як сам солоний океан... Розвіялось усе це над морями-океанами. І

війни, і плачі-причитання, і навіть життя". Твір Степана Лисого пронизаний музикою, ностальгією, якимось майбутнім передбаченням. Попередні війни накликали нові, які судилося переживати сьогодні його нащадкам.

Авторовим словом необхідно смакувати, відчувати його, насолодитися ним: "Та зорі, як ті ноти, не стримавшись, затремтять, закліпають очима своїми сумовитими і умуються небесною сльозою".

Цитувати автора можна безкінечно. Зупинюся ось на цій: "Кажуть, музика - література серця, тоді поезія - душі акапельна мелодія".

Степанові Лисому болить доля Вітчизни. Він з іронією зауважує: "Були колись аж три Тютюнники, та ще й які! Маєм нині отакий культбінт: "дядьки отчества чужого" - два Табачники".

Автор задається філософським

питанням: "То ж неже за сумірність і злагоду триста літ Україні знов мучиться на розп'ятті між Сходом і Заходом?!"

Прозові рядки постійно вириваються на поетичний обрій.

Справжній поет чи письменник живиться цілющою наснагою читання: "Ковтаю солодке щастя із книжкової безодні - і до сьогодні..."

Автор залюблений у рідну землю, свою малу батьківщину: "...із ароматом суничним почувся той солодавий повів безсмертя вітцівських просторів-ланів, де вольная воля та козацька звияжняя доля осіли димами на разючих переметах століть".

Він з вдячністю згадує своїх друзів, наставників. Прозова книга Степана Лисого поетична, витончена, граційна.

В своїх творах Степан Лисий - Майстер Слова. Він насолоджується словом, смакує ним... Всіма силами намагається нам, читачам, передати цю зачудованість українським словом, цю залюбленість, закоханість. Він - вправний жонглер словом, ніби в театрі промовляє його виважено, урочисто... Одночасно не пройде мимо іронії, сарказму, клину: "Е, житуха, гавчики! Не те, що в "парніші". То про "уполномоченого". А в селі про нього чути, як про "уповно моченого" ("Ой ти, гора...").

Трагізм ситуації передається лаконічно, образно: "Горюють гори. Горопашить горе". А який неповторний поетичний звукоряд... Степан Лисий вміло використовує транслітеровано рюцьку мову, щоб передати підлість і нищість облавників, полювальників за людьми ХХ століття. Іхня суть проявляється і в столітті ХХІ-му.

Автор щоразу повертається до "солодких снів загубленого дитинства".

"У вишневі сади заповзав із сутінками азійський садизм" - ніби сьогодні написано. Справжнє письмо безсмертне, вічне.

Буремні воєнні та післявоєнні

роки ХХ століття пройшли безжалісним катком по українських родинах: "Була родина Недолізів - і не стало...". Зацікавлений читач неодмінно захоче дізнатися: "А що ж сталося з тією родиною?". В книзі "Ой ти, гора..." знайде відповідь.

Автор з вдячністю згадує чарівність свого дитинства, непростого, повое-нного, а також чорнобильську трагедію, наслідки якої заторкнули майже кожну українську сім'ю.

В своєму творі Степан Лисий вступає літописцем рідного Вербівця, Лановеччини. Ця книга - насамперед для його земляків, які ходили тими самими стежками, піднімалися на ті самі гори, пили ту саму живильну цілющу воду. Твір його - це гімн її величності Воді.

Автор розмірковує також над "душе-вним і смітєвим Чорнобилем".

А ще в книзі ви зачудуетесь Співочим полем славного міста Тернополя. Надібаете роздуми про святкування 170-річчя Верboveцької школи.

Книга ця бринить пам'яттю століть вітчизняної історії, незламності, стійкості.

Степан Лисий розкошує в неповторності та багатстві українського слова: "...де ще так звучать - "громаддя", "почуття", "весілля", "безмежжя", "галуззя", "піднебесся", "осаяння"?!"

І питання: "А куди ти прямуєш, Україно?" залишається поки що без відповідей.

В книзі "Трой-зілля" ви знайдете цікавезні історії людей Вербівця і Шепелівки, яка пізніше стала тільки вулицею у Вербівці.

Автор детально зупиняється на популярних у селах України прізвиськах, виявляючи цим самим рідкісний філологічний дар і спостережливість.

Щемно і неповторно автор згадує своє дитинство. Читач книги порине у своє, синхронно відчувачи неповторний плин часу.

Степан Лисий вміло використовує

у своєму творі прислів'я, приказки, народну мудрість. Мені до душі припала ось ця: "Як кажуть: і Гнат не винуват, і Килина не винна, тільки хата винувата, що впустила на ніч Гната".

Чи не погодишся, шановний читачу, з наступним: "Єдиний рай, звідки нас не можуть вигнати, - пам'ять. А ще, як не крути, - дитинство, згадки про нього. Але не завжди вони радісні".

Ця книга неперевершено звучить, заливається піснею. Рідко коли таке надібаеться.

Своєрідна трилогія/трикнижка Степана Лисого вчить нас всіх любити рідну землю, бути відданими їй, пам'яті предків. Вона окреслює також неповторне місце і велич України у світовому просторі та контексті.

Валерій ПОЛКОВСЬКИЙ
м. Сейнт-Альберт, Канада

■ Спорт

Гиля-Гиля (Копанка), або Як наші прадіди у футбол грали

■ У Долині, на зарінку, коло потічка, стиналися у гранні "гиля-гиля" долинські моцарі із болахівськими. Грання було дуже интересне, бо довкола вигона зібралися купи людей, які дивилися за тим, хто кому більше накопає бальонів. Тота ватага, що загилиль більше пугирів, у падолисті буде здибатіси у Станиславові із ріпниками Калуша на ліпший копняк року і наймоцнішу ватагу "гиля-гиля" з-під гір.

Гилянська розпочалася в півполуденок. Наші моцарі віхопилися на обліг у вишитих сорочках, пущених поверх такого ж відтинку гачей, а болахівські хлопакі були в срібних підсвинних сорочках, опущених у фіялкові гачі.

Долинською ватагою заправляв капітан Михась Калічка, він же і брамкар. Загилювальники: Іван Варгачі, Василь Суковатий, Кирило Дзьобатий, відбирачі - Стах Кадило, Юзьо Мастолю, Данило Напханний, підтиначі - Яким з-під Запуста, Гаврило Лінивий та Максим з Новицьки.

Болахівські гачі малисі в такім коші: брамку сторожував Левко Первертатіло, загилювальники - Вінтін Борзий, Василь Ксьондзів, Михайло Друнцю, відбирачі - Геньо Пелехатий, Орко Витвицький, Казьо Опришків, підтиначі - Йосафат Паранин, Іван Баків і Гринь Пляцок.

Розборонником у копанні був Гарасим Справедливий зі Стрия.

Гилянку розпочали гості. Вінтін Борзий ухопив бальона і відраз погнався з ним до наших воріт. Здалеку як вгамселив направець, то Калічка ледве вхопив пугир обіруч, що відбивсі від лівої футрини. Наші хлопакі настрашилисі того і пінгали бальона попри ліву фосу вгальопи. Співчувальники долинської ватаги додавали їм духу, репетуючи: "Гиля! Гиля!". Тоді Яким з-під Запуста вірвасі з-під ніг болахівців і головою зафайдулив бальона в брамку, аж сі шнурки порвали. Долинські співчувальники з усого горла вівікували: "Гил-гил!", привсистоючи в пальці, а болахівські гендлярі, що приїхали хто волами, а хто пішодрала, гет сі затіли і затіяли між собов гутірку: чому сі так стало?

Розборонник запицав у вербовете

свистало, і грання знов сі почело з середини облогу.

Але тіко Гаврило Лінивий хотів відобрати у Василя Ксьондзового бальон, остатний, холера, зашпортавіс в свої широкі гачі і пішов по траві карбулясом. Розборонник дмхнув у піщеву, що так не мож, збештав Гаврила, а відтак дав кару нашим.

...У бальон приціливі Орко Вітвицький і відгилів го Йосафатови Параниному, а той дав шпрунга до долинських ворітців. В нашого брамкара заделькотіли ноги і тим часом Йосафат як вгилить з усьої сили, аж верхня лата брамки трісла. Бальон опинивсі там, де треба. Тепер сі утішили співчувальники з Болехова. Вони підскакували і підкидали вгору капелюші, ходаки і били палічьем в цебрики.

Наш капітан почав сі вісварувати з розборонником, що болахівський моцар бив з неопозволеного пляцу, бо був на 20 цалів напереді. Але розборонник розгорівсі, що йому перечит, подув у свистало і грізно показав на нього пальцем. Потому граннє пішло не в лад. Усі сі роззлостили, деякі батяри більше копали у гачі супротивників, ніж бальон. То розборонник мав роботу.

На полуденок братчики пішли ні з чим. Підопхавши під ремінь трохи логази з киселицею і випивши по келішку свихи, моцарі знов повбігали на зарінок.

Долинські парубки (видно під час полуденка дав їм доброго прочухана І. Гольдкремер, що помалу сі кивали), рвалисі усією гурмою до брамки болахівців.

У другий захід облоги брамки гостей

фраєрився Стах Кадило. Він бігом подіробів лівим боком. Навскоси до нього гальопами зближувавсі болахівець Гринь Пляцок. Коли учув, що не може утримуватісі з нашим загилювальником, ухопив го ззаду за очкур, гудз роззявзасі, шнурок лишивсі в руках Пляцка. Кадило, великий патріота своєї ватаги, незважаючи на сміх співчувальників, зі сплуненими гачима таки добіг близько до ворітців і загилив бальон.

Така утіха відкрила облогу довкола що не мож було ніц почути. Овонско Маруні Онуфрейкової з Підлава, що сидів з іншими бахурами на трепеті, упав долів з радости, а в церквах ударили в дзвони. О! Болахівські моцалі не хотіли здаватісі, вони сі розятрили, аж дідько в пеклі. Геньо Пелехатий шмальнув по писку Данила Напханого, аж той завісі юшков. Сюди нагодивсі розборонник і назначив кару за таку капоість. Потерпілий потиврав від бола-ла ноги, перехрестивсі і так цілньо вдарив бальона, що брамкар лише сі за голову вхопив. 3:1.

Граннє уже було зіграно, хоч скінчилосі аж тоді, коли сонце було на дві жердки від землі. Наші били бальона поза фоси - шкодували сили, бо напереді відповідальна гилянська ліпшу ватагу з-під Капнат.

Усі разом скажемо: аби їм панБіг поміг перегилити калуських моцарів у падолисті.

Джерело: Болахів, текст від Володимира Стефківського, а також Ярослава Стахнівца, DialectStat

Роман САГАН

«Дністер» вийшов у півфінал, «Агрон» вибув з турніру

7 і 8 червня тернопільські футбольні команди, які виступають у чемпіонаті аматорів України і вийшли до фінальної частини плей-оф - великогаївський "Агрон" і заліщицький "Дністер", провели відповідно у Києві та Заліщиках матчі-відповіді 1/4 фіналу.

У суботу "Агрон" на виїзд зустрічався з київським "Атлетом", з яким у першому поєдинку у Великій Гаях зіграли внічию - 1:1. Щоби вийти до півфіналу агроніцям потрібно було перемагати, але, на жаль, наші земляки програли і вибули з турніру.

Початок першого тайму розпочався за переваги господарів, які організували кілька небезпечних моментів. Згодом великогаївчани гру вирівняли і також провели кілька непоганих атак, але надійно зіграв воротар киян. Господарі доволі несподівано відкрили рахунок після подачі зліва та рикшету від оборонця "Агрона". Гравець киян Артем Стрілець пробив не сильно, однак м'яч від штучного газону відскочив у самісінький кут воріт - 1:0.

Варто зазначити, що агронівці, мабуть, не змогли адаптуватися до штучного покриття газону. Особливо це стало помітно у другому таймі. Натомість господарі у другій половині намагалися контролювати хід поєдинку. На 53-й хвилині Мовчан заробив штрафний і Даниїл Тищенко влучним ударом подвоїв перевагу в рахунку. Останній м'яч у матчі господарі забили після невдалих дій оборонців великогаївчан, які не порозумілися між собою, і Назар Пресіч, підібравши м'яча біля штрафного майданчика, завдав влучного удару - 3:0.

Отож, за результатом двоматчевого протистояння "Атлет" переміг із загальним рахунком - 4:1 і пройшов до півфіналу, а великогаївчани залишають турнір на плей-оф на стадії 1/4 фіналу.

ФК "Атлет" (Київ) - ФК "Агрон" (Великі Гаї) - 3:0 (1:0).

Голи: Стрілець (44), Тищенко (53), Пресіч (60). У неділю "Дністер" приймав "Авангард" з Харківщини, якому поступився у першому поєдинку - 2:1. Тож щоби вийти до півфіналу заліщицьким футболістам потрібно було перемагати з перевагою у два м'ячі. І варто сказати, що "Дністру" це вдалося.

Господарі поля у першому таймі володіли територіальною перевагою, неодноразово створюючи небезпечні моменти біля воріт гостей. Активністю у складі "Дністра" вирізнялися Валентин Білик та Микита Михаленко. Варто сказати, що уся команда "Дністра" виглядала збалансовано. Заліщани в обороні грали надійно, пресенгували суперника, атакували розкуто, використовуючи всю ширину футбольного поля,

відчувалося, що природний газон для команди є звичнішим, ніж штучний, на якому команди провели перший поєдинок. На 32-й хвилині після передачі Білика Михаленко вміло переграв воротаря гостей та відкрив рахунок у поєдинку - 1:0.

Заліщицькі футболісти продовжували створювати небезпечні моменти. І під завершення тайму подвоїли рахунок. Після передачі від Назара Процика дублем відзначився Михаленко. У другій половині зустрічі футболісти "Дністра" продовжували контролювати хід поєдинку і, незважаючи на трішки напружене закінчення матчу, довели його до переможного завершення - 2:0. "Дністру" випав доволі непростий суперник, у складі якого виступають такі досвідчені футболісти, як Євген Хачеріді, Олександр Мішуренко та Олександр Гладкий, за результатом двоматчевого протистояння заліщицькі футболісти перемогли із загальним рахунком - 3:2 і пройшли до півфіналу.

"Дністер" (Заліщики) - "Авангард" (Лозова Харківська область) - 2:0 (2:0).

Голи: Михаленко (32), (45).

Дністер (стартовий склад): Іван Кравець, Тарас Червонецький, Андрій Малащук, Валентин Пасічник, Станіслав Бацаман, Валентин Білик, Андрій Шишигін, Володимир Мостовий, Микола Ландяк, Микита Михаленко, Назар Процик.

9 червня відбулося жеребкування під час якого визначилися півфінальні пари турніру. Заліщицький "Дністер" гратиме із київським "Rebelem", який у чвертьфінальних матчах обіграв суперника залищан по групі київський ФК "Лісне". Перший поєдинок відбудеться 14 червня на Київщині. Матч-відповідь - 21 червня в Заліщиках

Переможець півфінального протистояння гратиме у фіналі з переможцем другого протистояння - "Атлет" (Київ) - Агротех (Тишківка, Кіровоградська область).

Марта МОСЕЙКО

Результати матчів чемпіонату області з футболу

4 червня відбувся ще один поєдинок п'ятого туру, а 8 червня шість поєдинків шостого туру у Вищій лізі чемпіонату Тернопільської області з футболу 2025 року. Тож пропонуємо результати зіграних матчів.

4 червня. 5 тур. "Агрон" (Великогаївська громада) - ФК "Нараїв" - 1:0 (1:0).

8 червня. 6-й тур. "Сокіл" (Велика Березовиця) - "Галич" (Збарж) - 0:2 (0:1), ФК "Трибухівці" - ФК "Нараїв" - 2:1 (0:1), ФК "Збарж" - "Поділля" (Велика Березовиця) - 3:1 (0:1), ЦРФСВ (Теребовля) - "Зелені леви" (Почаїв) - 1:6 (0:5), "Медобори" (Зелене) - "Вікни-ни-ФАТ" (Вікно) - 1:1 (0:0), "Поділля" (Васильківці) -

"Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - 2:1 (1:1).

Поєдинок ФК "Борщів" - "Агрон" (Великогаївська громада) відбудеться 11 червня.

У 7-му турі 15 червня зустрінуться: "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - ФК "Трибухівці", "Поділля" (Велика Березовиця) - "Поділля" (Васильківці), "Зелені леви" (Почаїв) - ФК "Збарж", "Галич" (Збарж) - ЦРФСВ (Теребовля), "Вікни-ни-ФАТ" (Вікно) - "Сокіл" (Велика Березовиця), ФК "Нараїв" - ФК "Борщів".

Поєдинок "Агрон" (Великогаївська громада) - "Медобори" (Зелене) відбудеться 18 червня.

Марта МОСЕЙКО

Мар'яна Полторак - випусниця Тернопільського мистецького фахового коледжу імені Соломії Крушельницької тріумфувала на одному з найпрестижніших вокальних конкурсів Європи. Міжнародний конкурс імені Ади Сарі відбувався у Польщі. У ньому брали участь 70 учасників із 18 країн світу.

"Конкурс дуже потужний! І перемогу здобула наша українка з Підволочиська. І я дуже пишаюся своєю студенткою", - так прокоментувала досягнення випусниці відділу "Спів" коледжу її викладачка Оксана Дудар.

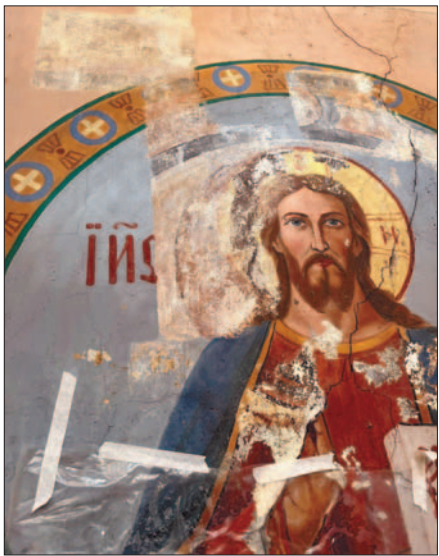
Сопрано співачки полонило авторитетне міжнародне журі. А особливо виконання арії Галки з IV дії опери Станіслава Монюшка "Галка".

До слова, після закінчення Тернопільського мистецького фахового коледжу імені Соломії Крушельницької Мар'яна Полторак продовжила навчання у Краківській музичній академії. Сьогодні є солісткою молодіжного театру Варшавської оперної академії, а також працює над докторською дисертацією про пісенну творчість львівських композиторів ХХ століття.

Юлія ЦПІН

Таємниці храму

■ У храмі Пресвятої Трійці м. Бережани під час реставраційних робіт відкрито живопис початку ХХ століття, який тривалий час залишався під пізнішими шарами фарби. Про це повідомив настоятель храму о. Іван Хрептак.

фахівців обіцяє поділитися більш детальною інформацією щодо авторства, методів розчищення, сюжетів та художньої стилістики знайдених розписів. Проєкт реставрації стане основою для серії публікацій, які розкриватимуть маловідомі сторінки церковної історії та мистецтва м. Бережани.

Юлія ЦПІН

Написано серцем

Тепло

А дні позиркують у літо,
В листках - золочене тепло.
Лелечим спогадом зігріте
Гніздо, що з ясенном росло.
Під скрипку вітру
хвіртка скрипне:
Я край дитинства нині знов...
В принишклій хаті
шибка склипне,
Де ще не вистигла любов.

Червень

Хмару блискавка мантачить,
Косить дощ тепло.
З літом сонячних побачень
Так і не було.
Он жасмин сміється цвітом
З ринвових струмків.
Червню соромно за літо...
Ще не червонів.

Володимир КРАВЧУК

Отримав чергову перемогу

■ Нещодавно веломандрівник і краєзнавець з села П'ятичани, що на Хмельниччині, Петро Грушко вдруге здобув перше місце у номінації "За найбільшу кількість сфотографованих пам'яток" конкурсу "Вікі любить пам'ятки".

Пан Петро, який на велосипеді об'їздив усі населені пункти нашого краю, завантажив світлина 710 об'єктів Тернопільщини, з них 194 - вперше отримали світлина у Вікісховищі.

"І знову приємні новини надійшли з конкурсу "Вікі любить пам'ятки", співістивши одразу про три перемоги: в номінації "За найбільшу кількість сфотографованих пам'яток" по Україні, а також регіональні по Хмельницькій та Тернопільській областях. Ці дві найкращі для мене області надовго беремо з двоколісним другом під свою опіку", - прокоментував у себе на сторінці пан Петро.

Ідею заїжджати в усі села й робити світлина пам'яток історії та культури пану Петру запропо-

нував тернопільський краєзнавець, історик, публіцист Володимир Ханас, він також показав, як завантажувати фото у Вікіпедію. Спочатку веломандрівник об'їздив Київщину, потім були інші області. У 2022-2024 рр. Петро Грушко з фотоапаратом опрацював усі населені пункти Тернопільщини, тож жодне село, навіть маленьке, не залишилося без ілюстрації.

Матеріали про населені пункти області він здебільшого брав з тримонника "Тернопільщина. Історія міст і сіл" із зазначенням їх авторів.

Деякі населені пункти нашого краю йому настільки сподобалися, що він планує відвідати їх повторно. Свої подорожі Петро Грушко також описує у Фейсбуці.

Віталій ЯЦИШИН

■ Представники благодійного проєкту "Людина року - меценат року" вкотре провели захід, на якому прозвітували про те, як матеріально допомогли родинам, які не можуть собі дозволити дороговартісне лікування для онкологічно та кардіологічно хворих дітей.

Захід благословив отець Григорій з Тернопільського Свято-Троїцького духовного центру, зауваживши, що у важкий військовий час честь і хвала людям, що готові допомагати і проявляти милосердя.

Цьогоріч збір коштів на лікувально-оздоровчий курс становить 330 тисяч гривень. Їх уже розподілено між родинами: Камілі Андрущенко, Наталії Голяд, Михайла Луцка, а також традиційно - для Тернопільської обласної дитячої клінічної лікарні.

За словами координатора благодійного проєкту Сергія Бачинського, він упродовж 14 років відвідує лікарні, допомагає і медзакладам, і безпосередньо хворим дітям, їхнім рідним, дає надію. На його думку, головне, щоб родичі хворих дітей не опускали рук і боролися за здоров'я і життя найрідніших.

"Я об'єднаю у благодійній справі медиків, родини хворих та благодійників-меценатів задля здоров'я дітей. Ми допомагаємо конкретним родинам і щороку звітуємо про використання коштів, - каже Сергій Бачинський. - І сьогоднішній круглий стіл, на який прийшли представники духовенства, засобів масової інформації, підприємці, що готові поділитися з іншими, медики, покликаний сприяти добру та милосердю у наш складний час. Суспільство у стані війни, більшість благодійних грошей йде на ЗСУ, але їх гостро потребують і хворі. Добре, що є ті, хто розуміє це".

Нещодавно побачила світ нова збірка поетки "Срібні роси від крові червоні". Книга спонукає до роздумів, до сприйняття світобачення в руслі епохи. Реальний час фокусується в образному показі засобами художнього впливу, достеменним аналізом. Глобальні проблеми століття, як свобода і незалежність, війна і мир, стали у перший стрій та набули свого значення у слові письменниці, проходячи через призму власного сумління у барвах і відтінках аж до віддзеркалення власного задуму. Палітра буває різною, все від настрою, від душевного стану, і

"Доброго дня, редакції газети "Свобода". Мене звать Неоніла, живу в селі, неподалік Тернополя. Я - пенсіонерка, у минулому - учителька. Написати вам змусила біда, яка спіткала мою родину. Маю велику надію, що народна почителька Люба Завадівська порадить, як зарадити лиху..."

Моїм вчукам, Ігорю і Богдану, не щастить в особистому житті. Ймовірно, у цьому є й моя вина. Замолоду до мене сватилися чимало парубків. Та я народилася у заможній сім'ї, була гордячкою, тож усі залицяння відкидала, все чекала на якогось принца. дочекалася... Закохалася у сільського хлопця Івана. Та батьки все повторювали, що не буду з ним щаслива, занепасти він моє життя. Тоді, наперекір собі і своїм почуттям, покинула хлопця, розсміявшись йому в лице, коли він прийшов свататися. Натомість одружилася з сусідським хлопцем Сергієм. Він, як і я, був із заможної сім'ї, батьки казали, що Сергій для мене - найкраща партія.

Сергій БАЧИНСЬКИЙ:

«Робимо усе, щоб допомогти важкохворим дітям»

Сергій Бачинський знає історії кожного маленького пацієнта, якому збирають кошти заради життя. І дякує добрим людям від імені цих дітей та їхніх родин.

До слова, на зібрання завітала і мама маленького Михайла Луцка, пані Наталя, з села Городище, що на Зборівщині. Вона - мама трьох дітей 4, 10 та 12-річного віку. На жаль, двоє з них мають серйозні серцеві захворювання та патології. Лікуються і в нашій Тернопільській обласній дитячій клінічній лікарні та у Національному інституті серцево-судинної хірургії ім. Н.М. Амосова АМН України.

Також за словами Сергія Бачинського торік на аналогічне зібрання-звіт приходила мама хворої дівчинки Камілі - Анастасія Андрущенко. Ця внутрішньо переміщена сім'я з Харківської області тепер мешкає у Кременці. Дитина онкологічно хвора з 10 місяців, зараз дівчинці 11 років. Сім'я протягом минулого року отримала матеріальну допомогу у рамках проєкту "Людина року-меценат року", за що мати висловила подяку.

Хай і надалі до добрих справ долучаються нові підприємці, щоб можна було допомогти дітям, їхнім рідним, які не спроможні оплатити лікування. Представники благо-

дійного проєкту "Людина року - меценат року" і Український меценатський центр "Благодар" висловлюють вдячність благодійникам і меценатам, які роблять вагомий вклад у допомогу хворим дітям, зокрема: ПАП "Фортуна" (керівник Ольга Фрич), ТОВ "Ласковецький бровар" (Іван Грошко), "Сім сім" (Дмитро Симко), меблева фабрика різьо meble (Михайло Ріжок), СФГ "Вікторія 3" (Олександр Гриців) та іншим. А також нашій газеті "Свобода", що інформаційно підтримує цей благодійний проєкт, спрямований на підтримку онкологічно та кардіологічно хворих дітей.

Віталій ЯЦИШИН

Нарис до творчості та народин

■ Відомий український педагог Василь Сухомлинський колись сказав: "Найдоступніше і водночас наймогутніше мистецтво - це прекрасне письмо...". Саме на цій царині і розгорілося багаття творчості відомої поетеси, заслуженої діячки естрадного мистецтва України, членкині Асоціації українських письменників та НСЖУ Олександри (Сандри Карої), творчий доробок якої сягає двадцяти чотирьох збірок поезій.

малярське бачення авторки якраз і є тією рушійною силою мистецтва, де художня досконалість в образах сягає своїх вершин, вражаючи панорамністю, реалістичною та очевидністю. Поетка зображає простий портрет сучасника, в котрому поєднуються національне і вселюдське, особисте та громадянське, традиційне і новаторське. "Світ Божий, ти чуєш мене, як у грудях калатає серце? Що нам треба... лиш тільки земне: мирний сон... ще водичі відрець...". Чи не така побудова вірша алгоритмом нашого сьогодення? Так пише, так творчо розмірковує обдарована особистість, шляхетна людина,

жінка, мати, бабуся. "Не срібні, а червоні наші роси, це кров людська, що летиться на траву..." Біль розриває душу навпіл від правдивого показу, неможливо не відчувати занепокоєння авторки, її глибокого суму. "Ти дзвони заради Бога, я очікую дзвінка... А на серденьку тривога, жду вістни із нуля..." Такою зображає нашу буденність авторка впродовж сюжетних ліній.

Послідовність та виваженість словотвором переносить читача у багатовимірний світ, де кожне полотно гармонізує всі деталі і поглинає ємністю точок дотику у складну форму сприйняття концепту. Така природа доробків Сандри Карої, де сила магнетизму домінує і прогресує у довершеності форм. Навколишній світ зі своєю непорочністю втаємничено з'являється в ліриці Сандри Карої гнучко і досконало: "Моя гора ще дихає туманом, який розлився, як молоко, в ярах. Краса казкова, казка без обману, а не уяви навісної гра...", або "Зорі у Карпатах, наче поряд, простягни лиш руку і збирай...". Такі замальовки хвилюють і якоюсь магійною силою переносять до інтимної лірики на гребені ритмомелодики у співучі тексти: "Я рікою хотіла бути, протікати крізь груди твої. І

цвісти, як у горах рута, ще співати... ні... не сумної...", або "Я закипає кров у жилах враз - то квіткою душі цвіте любов. Інтимне це... твоє... не напоказ, до тебе особисто Дух зійшов..." Така художньо-естетична модель творчості поетеси, де кожен елемент несе своє навантаження.

Тож низький уклін вам, пані Олександро, за те, що своїм золотим пером вписуєте у скарбницю красного писемства перлину за перлиною! І нехай Господь допомагає Вам на творчому шляху.

Павло ОНИСИМ'ЮК

Магічне віконце

Спрацював закон бумеранга

Та життя склалося не просто. Чоловік, хай з Богом спочиває, був страшенним ледарем. Згодом ще й почав прикладатися до чарки. Якось, коли я мала повідомити, що ношу дитину під серцем, його знайшли замерзлим у сніговому заметі.

З тих пір я заміж так і не вийшла. Присвятила усе своє життя донечці Настусі. Вона у мене росла дуже спокійною і слухняною дитиною. Добре вчилася. Я покладала на неї великі надії. Вступила у Тернопільський педагогічний інститут. Гадала, зацепиться в місті, влаштується на викладацьку роботу. Та не так сталося... У моєї Насті почався бурхливий роман. Вона телефонувала, радісно розповідала про коханого. Говорила, що він з міста, з гарної сім'ї, має роботу, сам себе забезпечує. Я дуже вітішилася. Та якось прийшла до доньки в гості. Хотіла зробити сюрприз. Однак, замість миського кавалера, у її квартирі побачила звичайнісінького сільського хлопця. Його вимова була явно не миською. Спрацьовані, мозолісті руки теж були ознакою того, що ніякий він не бізнесмен, а роботяга. Зізнаюся, я перелякалася. Похачем забрала доньку з міста. Навчання вона закінчила заочно.

Влаштувалася продавчиною у наш сільський магазин. Думала тимчасово, однак там вона працює і донині.

Згодом донька почала прикладатися до чарки. Нагуляла собі двох дітей - хлопчиків Ігоря та Богдана. Вже й вони дорослі. І у них життя не складається. Дівчата, з якими вони зустрічаються, дуже не путячі. Люди кажуть, що у цьому є моя вина. Бо я зруйнувала своє життя, доньчине, тож бумеранг повернувся до онуків.

Дорога народна цілителько, допоможіть, порадьте, як мені бути. Людмила Іванівна".

- Шановна пані Людмילו, будьте певні, кожна людина сама обирає собі шлях. Як ви колись, замість сільського парубка, обрали миського ледаря, так і ваша донька вирішила піти вам на уступки і покинути коханого. Ви - мама, і в тому, що хотіли і хочете

для доньки тільки найкращого, немає нічого страшного.

Звичайно, вам не потрібно було втручатися у доньчині стосунки. Але ж і вона, якби дуже кохала і була впевнена в обранцеві, послухалася би вас.

Не звинувачуйте себе у всіх нещастях. Повірте, найлегше повісити всі проблеми і негаразди на когось, скласти руки і почати пиляти, як це зробила ваша донька. Нехай би хоч на хвилину задумалася, що ви теж залишилися без чоловіка, і це не заварило вам самотужки виховати її і поставити на ноги.

Щодо онуків. А який приклад показує їм матір? Що хотіти від хлопців? Треба молитися за їхню долю, допомагати і сподіватися, що хоча б до них вона буде милосерднішою. Але знову ж таки, їхнє життя лише у їхніх руках.

РЕКЛАМА
Р.С. Дорогі читачі "Свободи", якщо у вас є запитання, чи ви потребуєте поради або допомоги, пишіть до нас, і ми звертатимемося із вашими листами до бережанських цілительів, а відповіді публікуватимемо у газеті. Якщо ж ви особисто хочете поспілкуватися з Любою Іванівною чи Андрієм Завадівськими, телефонуйте: (097)554-63-18, (098)030-07-25.